

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
YVES BOT
της 13ης Ιουνίου 2018¹

Υπόθεση C-213/17

**X
κατά**

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

[αίτηση του rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείου Χάγης, τόπος συνεδριάσεως
το Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Σύνορα, άσυλο και μετανάστευση – Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 – Προσδιορισμός του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας – Υπεύθυνο κράτος μέλος κατ' εφαρμογή του κριτηρίου του άρθρου 3, παράγραφος 2 – Δικαστική απόφαση με ισχύ δεδικασμένου η οποία απορρίπτει την πρώτη αίτηση διεθνούς προστασίας – Εκκρεμής διαδικασία προσφυγής σχετικά με την απόφαση περί απορρίψεως της δεύτερης αιτήσεως διεθνούς προστασίας – Έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως στο πλαίσιο ασκήσεως ποινικών διώξεων σε βάρος του αιτούντος – Υποβολή νέας αιτήσεως διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος – Παράδοση του ενδιαφερομένου σε εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως – Διαδικασία εκ νέου αναλήψεως – Άρθρο 23, παράγραφος 3 – Συνέπειες της παρελεύσεως των προθεσμιών που προβλέπονται για την υποβολή αιτήματος – Μεταβίβαση της ευθύνης στο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η νέα αίτηση διεθνούς προστασίας – Άρθρο 24, παράγραφος 1 – Μέτρα εφαρμογής – Άρθρο 24, παράγραφος 5 – Περιεχόμενο της υποχρεώσεως ενημερώσεως – Άρθρο 17, παράγραφος 1 – Περιεχόμενο της ρήτρας διακριτικής ευχέρειας – Οδηγία 2013/32/ΕΕ – Άρθρα 31 και 46 – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 41 – Δικαίωμα χρηστής διοικήσεως – Άρθρο 47 – Δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής»

I. Εισαγωγή

1. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 1, του άρθρου 18, παράγραφος 2, του άρθρου 23, παράγραφος 3, και του άρθρου 24 του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα², καθώς το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), ήτοι το αιτούν δικαστήριο, ζητεί, κατ' ουσίαν, να προσδιοριστεί το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο X, Πακιστανός υπήκοος, στην Ιταλία.

¹ Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

² ΕΕ 2013, L 180, σ. 31, στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο III.

2. Το νομικό και πραγματικό πλαίσιο της υποθέσεως αυτής είναι περίπλοκο³, όχι μόνον επειδή ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε πλείονες αιτήσεις διεθνούς προστασίας σε δύο διαφορετικά κράτη μέλη, αλλά και επειδή, ταυτόχρονα με τη διαδικασία εξετάσεως των αιτήσεων αυτών, εξελίσσεται και διαδικασία ποινικής φύσεως η οποία οδήγησε στην έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως σε βάρος του αιτούντος άσυλο.

3. Οι Κάτω Χώρες είναι το κράτος μέλος στο οποίο ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε την πρώτη, τη δεύτερη και την τέταρτη αίτησή του για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας. Κατ' εφαρμογήν ενός ουσιαστικού κριτηρίου που καθιερώνει ο κανονισμός Δουβλίνο III, το εν λόγω κράτος μέλος ήταν υπεύθυνο για την εξέταση των δύο πρώτων αιτήσεων. Η πρώτη αίτηση διεθνούς προστασίας⁴ απορρίφθηκε με δικαστική απόφαση έχουσα ισχύ δεδικασμένου. Η δεύτερη αίτηση διεθνούς προστασίας⁵ απορρίφθηκε με απόφαση της αρμόδιας εθνικής αρχής, ασκήθηκε δε συναφώς ένδικο μέσο ενώπιον του Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (τμήματος διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας, Κάτω Χώρες). Δεδομένου ότι ο ενδιαφερόμενος είχε εγκαταλείψει στο μεταξύ το ολλανδικό έδαφος και μετέβη στην Ιταλία, κράτος μέλος στο οποίο υπέβαλε την τρίτη αίτησή του για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας⁶, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών εξέδωσε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σε βάρος του στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων, ζητώντας από την Ιταλική Δημοκρατία να προβεί στην παράδοσή του. Στη συνέχεια, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ζήτησε από τις ιταλικές αρχές να αναλάβουν εκ νέου τον ενδιαφερόμενο ενόψει της εξετάσεως της τρίτης αυτής αιτήσεως.

4. Άρα η Ιταλία είναι το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου μετέβη ο ενδιαφερόμενος και στο οποίο αυτός, μετά την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, υπέβαλε την τρίτη αίτηση. Επομένως, η Ιταλική Δημοκρατία έχει διπλή ιδιότητα. Αφενός, είναι το κράτος μέλος εκτελέσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, δεδομένου ότι υποχρεώθηκε να παραδώσει τον αιτούντα στις ολλανδικές αρχές στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων. Αφετέρου, είναι το κράτος μέλος από το οποίο οι εν λόγω αρχές ζήτησαν την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος ενόψει της εξετάσεως της αιτήσεώς του για χορήγηση ασύλου. Η Ιταλική Δημοκρατία είχε μεν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, δικαίωμα να ζητήσει από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών να αναλάβει εκ νέου τον X, απώλεσε όμως το δικαίωμα αυτό καθώς δεν υπέβαλε το αίτημά της εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου. Συνεπώς, βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III –το οποίο πρέπει εν προκειμένω να ερμηνεύσουμε– οι ολλανδικές αρχές θεώρησαν ότι η Ιταλική Δημοκρατία κατέστη σιωπηρώς το νέο υπεύθυνο για την εξέταση της τρίτης αιτήσεως κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω αρχές αποφάσισαν να μεταφέρουν τον ενδιαφερόμενο παραδίδοντάς τον στις ιταλικές αρχές και, επιπλέον, δήλωσαν ότι είναι αναρμόδιες να εξετάσουν την υποβληθείσα ενώπιόν τους τέταρτη αίτηση διεθνούς προστασίας.

5. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του ανωτέρω νομικού και πραγματικού πλαισίου, το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) διερωτάται αν είναι δυνατή μια τέτοια μεταβίβαση ευθύνης, την οποία επιδιώκουν οι ολλανδικές αρχές. Προς τούτο, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο και τις λεπτομέρειες εφαρμογής όχι μόνο των δύο διαδικαστικών διατάξεων του κανονισμού Δουβλίνο III στις οποίες βασίζεται το Βασίλειο των Κάτω Χωρών για να προβεί στην εν λόγω μεταβίβαση, δηλαδή των άρθρων 23 και 24 του κανονισμού αυτού, αλλά και της ρήτηρας διακριτικής ευχέρειας του άρθρου 17, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

3 Βλ. το νομικό και πραγματικό πλαίσιο που εκτίθεται στο παράρτημα των παρουσών προτάσεων.

4 Στο εξής: πρώτη αίτηση.

5 Στο εξής: δεύτερη αίτηση.

6 Στο εξής: τρίτη αίτηση.

6. Η υπό κρίση υπόθεση φανερώνει τις διαρθρωτικές αδυναμίες και ελλείψεις του συστήματος του Δουβλίνου, τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει ακριβώς να αποκαταστήσει με τη μεταρρύθμιση του υφισταμένου πλαισίου⁷.

7. Η υπόθεση αυτή καταδεικνύει ότι το σύστημα του Δουβλίνου αποτελεί στην πραγματικότητα σύστημα εθνικών συστημάτων ασύλου και δεν συνιστά κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου και ότι ο μηχανισμός κατανομής των ευθυνών που καθιερώνει ο κανονισμός Δουβλίνο III βασίζεται σε τεχνικούς και διοικητικούς κανόνες, οι οποίοι θεσπίστηκαν ανεξάρτητα από τις συνέπειές τους σε ανθρώπινο επίπεδο καθώς και από το υλικό και οικονομικό κόστος το οποίο συνεπάγονται, πράγμα που υπονομεύει την αποτελεσματικότητα του συστήματος του Δουβλίνου και αντιβαίνει στον σκοπό του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου.

8. Η ανωτέρω κρίση είναι μεν αυστηρή, πλην όμως δικαιολογημένη, κατά τη γνώμη μου, αν ληφθούν υπόψη οι σχεδόν παράλογες συνέπειες που ενδέχεται να επιφέρει η άκριτη εφαρμογή του μηχανισμού μεταβίβασης της ευθύνης τον οποίο καθιερώνει το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III.

9. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, και στις αναπτύξεις που ακολουθούν, θα εκθέσω πρωτίστως τους λόγους για τους οποίους φρονώ ότι, παρά το σαφές γράμμα του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III, η εφαρμογή του οποίου συνεπάγεται μεταβίβαση της ευθύνης λόγω της παρελεύσεως των προθεσμιών που καθορίζονται για την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως, πρέπει να γίνει δεκτή παρέκκλιση από τη διάταξη αυτή.

10. Σε περιπτώσεις όπως η επίμαχη, εκτιμώ ότι η μεταβίβαση αυτή, καθόσον χωρεί κατά τρόπο αυτόματο, ανεξάρτητα από τις συνέπειες τις οποίες επάγεται σε ανθρώπινο και υλικό επίπεδο, στερεί από τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους τον ορθολογικό, αντικειμενικό και δίκαιο χαρακτήρα καθώς και την ταχύτητα που επιδιώκει ο νομοθέτης της Ένωσης στο πλαίσιο του κανονισμού Δουβλίνο III και παρακωλύει την εκπλήρωση των καθηκόντων συνεργασίας και αλληλεγγύης, στα οποία πρέπει να βασίζεται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου.

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Ο κανονισμός Δουβλίνο III

11. Οι αιτιολογικές σκέψεις 4, 5 και 22 του κανονισμού Δουβλίνο III έχουν ως ακολούθως:

«(4) Τα συμπεράσματα του Τάμπερε προσδιόρισαν [...] ότι το [κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου] θα πρέπει να περιλαμβάνει, σε μία βραχυχρόνια προοπτική, ένα[ν] σαφή και λειτουργικό καθορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεων ασύλου.

(5) Μια τέτοια μέθοδος θα πρέπει να θεμελιώνεται σε αντικειμενικά και δίκαια κριτήρια τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Θα πρέπει, ιδίως, να επιτρέπει τον ταχύ προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο, προκειμένου να κατοχυρώνεται η πραγματική πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης διεθνούς προστασίας και να μην διακυβεύεται ο στόχος της ταχύτητας κατά την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

[...]

⁷ Βλ. πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα [COM(2016) 270 τελικό, στο εξής: πρόταση κανονισμού].

(22) [...] Η αλληλεγγύη, η οποία αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του [κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου], συμβαδίζει με την αμοιβαία εμπιστοσύνη. [...]»

12. Ο κανονισμός Δουβλίνο III έχει ως σκοπό, κατά το άρθρο 1, να θεσπίσει τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας η οποία υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα⁸. Τα κριτήρια αυτά καθορίζονται στο κεφάλαιο III, άρθρα 8 έως 15, του εν λόγω κανονισμού.

13. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III, εάν δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί το υπεύθυνο κράτος βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στον εν λόγω κανονισμό, υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως είναι το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας.

14. Το κεφάλαιο IV του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει, καταρχάς, τις περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως ασύλου κατά παρέκκλιση από τα ανωτέρω κριτήρια. Ειδικότερα, το άρθρο 17 του κανονισμού αυτού, το οποίο τιτλοφορείται «Ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 3 παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος δύναται να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει κατατεθεί από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο για την εξέταση δυνάμει των κριτηρίων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

[...]»

15. Ακολούθως, το κεφάλαιο V του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει τις υποχρεώσεις του υπεύθυνου κράτους μέλους.

16. Στο εν λόγω κεφάλαιο, το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', προβλέπει ότι το υπεύθυνο κράτος μέλος υποχρεούται «να αναλαμβάνει εκ νέου, υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 23, 24, 25 και 29 [του εν λόγω κανονισμού], αιτούντα η αίτηση του οποίου τελεί υπό εξέταση και ο οποίος έκανε αίτηση σε άλλο κράτος μέλος ή ο οποίος ευρίσκεται χωρίς να έχει τίτλο διαμονής στο έδαφος άλλου κράτους μέλους».

17. Επιπλέον, το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού Δουβλίνο III προβλέπει ότι το υπεύθυνο κράτος μέλος υποχρεούται να «αναλαμβάνει εκ νέου, υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 23, 24, 25 και 29 [του κανονισμού αυτού], υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα του οποίου η αίτηση απερρίφθη και ο οποίος έκανε αίτηση σε άλλο κράτος μέλος ή ο οποίος ευρίσκεται χωρίς να έχει τίτλο διαμονής στο έδαφος άλλου κράτους μέλους».

18. Το υπεύθυνο κράτος μέλος υποχρεούται επίσης, κατά το άρθρο 18, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού, να εξετάζει ή να ολοκληρώνει την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που έκανε ο αιτών.

19. Τέλος, το κεφάλαιο VI του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των διαδικασιών για την αναδοχή και την εκ νέου ανάληψη. Το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας εκ νέου αναλήψεως ορίζεται στα άρθρα 23 και 24 του εν λόγω κανονισμού.

⁸ Στο εξής: υπεύθυνο κράτος μέλος.

20. Το άρθρο 23 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο τιτλοφορείται «Υποβολή αιτήματος εκ νέου ανάληψης όταν υποβάλλεται νέα αίτηση στο αιτούν κράτος μέλος», ορίζει, στις παραγράφους 1 έως 3, τα εξής:

«1. Όταν ένα κράτος μέλος στο οποίο ένα πρόσωπο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β), γ) ή δ), έχει υποβάλει νέα αίτηση διεθνούς προστασίας, θεωρεί ότι είναι υπεύθυνο άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 5 και το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β), γ) ή δ), μπορεί να υποβάλει στο εν λόγω κράτος μέλος αίτημα εκ νέου ανάληψης του εν λόγω προσώπου.

2. Το αίτημα εκ νέου ανάληψης υποβάλλεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός δύο μηνών από την παραλαβή της σύμπτωσης Eurodac [...].

Εάν το αίτημα εκ νέου ανάληψης βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διαφορετικά από τα στοιχεία που ελήφθησαν από το σύστημα Eurodac, αποστέλλεται στο κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 2.

3. Όταν το αίτημα εκ νέου ανάληψης δεν υποβάλλεται εντός των προθεσμιών της παραγράφου 2, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας είναι το κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η νέα αίτηση.»

21. Το άρθρο 24 του κανονισμού Δουβλίνο III, το οποίο τιτλοφορείται «Υποβολή αιτήματος εκ νέου ανάληψης όταν δεν έχει υποβληθεί νέα αίτηση στο αιτούν κράτος μέλος», ορίζει τα εξής:

«1. Όταν κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου πρόσωπο το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β), γ) ή δ) διαμένει χωρίς τίτλο διαμονής και στο οποίο δεν έχει υποβληθεί νέα αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρεί ότι άλλο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 5 και το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β), γ) ή δ), δύναται να ζητήσει από το άλλο κράτος μέλος να αναλάβει εκ νέου το εν λόγω πρόσωπο.

[...]

4. Όταν πρόσωπο το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του παρόντος κανονισμού και του οποίου η αίτηση για διεθνή προστασία έχει απορριφθεί με οριστική απόφαση σε ένα κράτος μέλος ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους χωρίς τίτλο διαμονής, το δεύτερο κράτος μέλος δύναται είτε να ζητήσει από το πρώτο να αναλάβει εκ νέου το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είτε να διεξαγάγει διαδικασία επιστροφής [...]

[...]

5. Το αίτημα εκ νέου ανάληψης προσώπου το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β), γ) ή δ) υποβάλλεται με τη χρήση υποδείγματος και συμπεριλαμβάνει αποδεικτικά στοιχεία ή έμμεσες αποδείξεις όπως περιγράφονται στους δύο καταλόγους που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 3 και/ή συναφή στοιχεία από τις δηλώσεις του προσώπου που επιτρέπουν στις αρχές του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα να επαληθεύ[ουν] κατά πόσον είναι υπεύθυνο το κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό.

[...]»

B. Ο κανονισμός (ΕΚ) 1560/2003

22. Ο κανονισμός 1560/2003⁹ περιλαμβάνει τα μέτρα εφαρμογής του κανονισμού Δουβλίνο III. Στο άρθρο 2 καθορίζει τις λεπτομέρειες της καταρτίσεως αιτήματος εκ νέου αναλήψεως.

III. Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης

23. Ο X είναι Πακιστανός υπήκοος, χριστιανός το θρήσκευμα, ο οποίος ζητεί να του χορηγηθεί διεθνής προστασία.

24. Ο X υπέβαλε πέντε αιτήσεις διεθνούς προστασίας μεταξύ του έτους 2011 και του έτους 2015. Τέσσερις από αυτές υποβλήθηκαν στις Κάτω Χώρες και μία στην Ιταλία.

25. Η πρώτη αίτηση υποβλήθηκε στις Κάτω Χώρες στις 23 Μαρτίου 2011. Ο Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Υφυπουργός Ασφάλειας και Δικαιοσύνης, Κάτω Χώρες) απέρριψε επί της ουσίας την αίτηση αυτή με απόφαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2011. Όπως επισήμανε ο εκπρόσωπος του X κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι κίνδυνοι τους οποίους διέτρεχε ο ενδιαφερόμενος σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής του δεν κρίθηκαν αρκετά σοβαροί ώστε να δικαιολογήσουν τη χορήγηση διεθνούς προστασίας. Η προσφυγή που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως αυτής κρίθηκε αβάσιμη με την από 31 Μαΐου 2012 απόφαση του rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείου Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ), την οποία επικύρωσε το Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (τμήμα διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας) στις 27 Ιουνίου 2013.

26. Στις 18 Δεκεμβρίου 2013, ο X υπέβαλε στις Κάτω Χώρες νέα αίτηση διεθνούς προστασίας, την οποία ανακάλεσε λίγες ημέρες αργότερα, στις 10 Ιανουαρίου 2014¹⁰.

27. Στις 4 Ιουνίου 2014, ο X υπέβαλε εκ νέου αίτηση διεθνούς προστασίας στις Κάτω Χώρες, τη δεύτερη αίτηση. Επτά ημέρες αργότερα, στις 11 Ιουνίου 2014, ο Υφυπουργός Ασφάλειας και Δικαιοσύνης απέρριψε την αίτηση αυτή. Η προσφυγή που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείου Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) κρίθηκε αβάσιμη με απόφαση της 7ης Ιουλίου 2014. Το Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (τμήμα διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας) επικύρωσε τη δικαστική αυτή απόφαση ένα έτος αργότερα, στις 7 Αυγούστου 2015.

28. Στη διάρκεια του έτους κατά το οποίο εκκρεμούσε η διαδικασία ενώπιον του τελευταίου δικαστηρίου, συνέβησαν διάφορα γεγονότα που αφορούσαν την προσωπική και την ένδικη κατάσταση του ενδιαφερομένου.

29. Ειδικότερα, στις 28 Σεπτεμβρίου 2014, ο X, ενώ ήταν ύποπτος για την τέλεση εγκλήματος κατά της γενετήσιας ελευθερίας στο ολλανδικό έδαφος, διέφυγε και μετέβη στη Ιταλία.

30. Κατόπιν αυτού, στις 2 Οκτωβρίου 2014, οι ολλανδικές αρχές εξέδωσαν ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων σε βάρος του X, ζητώντας από τις ιταλικές αρχές την παράδοσή του. Στο πλαίσιο αυτό, ο X τέθηκε υπό κράτηση στην Ιταλία για διάστημα δύο μηνών πριν από την παράδοσή του¹¹.

⁹ Κανονισμός της Επιτροπής, της 2ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα μέτρα εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ 2003, L 222, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 118/2014 της Επιτροπής, της 30ής Ιανουαρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 39, σ. 1, στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός).

¹⁰ Η αίτηση αυτή δεν λαμβάνεται υπόψη στην παρούσα ανάλυση.

¹¹ Πληροφορίες παρασχεθείσες από τους διαδικούς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

31. Στις 23 Οκτωβρίου 2014, ο X υπέβαλε νέα (την τρίτη) αίτηση διεθνούς προστασίας, αυτή τη φορά στο ιταλικό έδαφος. Η Ιταλική Δημοκρατία παρέλειψε να απευθύνει στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, αίτημα εκ νέου αναλήψεως εντός των προθεσμιών που προβλέπει το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού.

32. Στις 30 Ιανουαρίου 2015, η Ιταλική Δημοκρατία εκτέλεσε το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και παρέδωσε τον ενδιαφερόμενο στις ολλανδικές αρχές.

33. Ο τελευταίος τέθηκε αμέσως υπό προσωρινή κράτηση, στερούμενος την ελευθερία του. Κατά την απόφαση περί παραπομπής, το χρονικό διάστημα της εν λόγω κρατήσεως εκτείνεται από τις 2 έως τις 24 Φεβρουαρίου 2015. Αντίθετα, κατά τις παρατηρήσεις της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, το εν λόγω διάστημα εκτείνεται από τις 30 Ιανουαρίου έως τις 18 Μαρτίου 2015.

34. Στις 5 Μαρτίου 2015, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών απηύθυνε στην Ιταλική Δημοκρατία αίτημα εκ νέου αναλήψεως του X, στηριζόμενο στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', και στο άρθρο 24, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού Δουβλίνο III, δεδομένου ότι ο X βρισκόταν στο ολλανδικό έδαφος χωρίς τίτλο διαμονής και δεν είχε υποβάλει ακόμη νέα αίτηση διεθνούς προστασίας. Οι ολλανδικές αρχές θεώρησαν ότι η Ιταλική Δημοκρατία είχε καταστεί το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο X ενώπιον των ιταλικών αρχών, στο μέτρο που το κράτος αυτό δεν τους απηύθυνε αίτημα εκ νέου αναλήψεως εντός της προθεσμίας των δύο μηνών που ορίζεται στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού. Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών επισήμανε στο αίτημά του ότι ο X, κατά δήλωσή του, είχε εγκαταλείψει την Ιταλία τον Ιανουάριο του 2015 για να μεταβεί απευθείας στις Κάτω Χώρες. Αντίθετα, το εν λόγω αίτημα δεν περιέχει κανένα στοιχείο όσον αφορά την ποινική διαδικασία που κινήθηκε στις Κάτω Χώρες σε βάρος του X.

35. Η Ιταλική Δημοκρατία δεν απάντησε στο εν λόγω αίτημα εντός της προθεσμίας των δύο εβδομάδων που ορίζεται στο άρθρο 25, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III. Κατά συνέπεια, στις 20 Μαρτίου 2015, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών θεώρησε ότι η Ιταλική Δημοκρατία αποδέχθηκε σιωπηρώς το αίτημα εκ νέου αναλήψεως του X.

36. Συνεπώς, στις 25 Μαρτίου 2015, ο Υφυπουργός Ασφάλειας και Δικαιοσύνης αποφάσισε τη μεταφορά και παράδοση του X στις ιταλικές αρχές (στο εξής: απόφαση περί μεταφοράς), κατόπιν της σιωπηρής αποδοχής εκ μέρους των εν λόγω αρχών.

37. Στις 30 Μαρτίου 2015, η Ιταλική Δημοκρατία αποδέχθηκε το αίτημα εκ νέου αναλήψεως.

38. Την 1η Απριλίου 2015, ο X άσκησε ενώπιον του rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείου Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής, συνοδευόμενη από αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

39. Από τα στοιχεία της εθνικής δικογραφίας που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι, με επιστολή της 13ης Απριλίου 2015, το Ministerie van Veiligheid en Justitie (Υπουργείο Ασφάλειας και Δικαιοσύνης, Κάτω Χώρες) ενημέρωσε το Ministero dell'Interno (Υπουργείο Εσωτερικών, Ιταλία), αφενός, ότι η Ιταλική Δημοκρατία, εφόσον δεν απάντησε στο αίτημα εκ νέου αναλήψεως πριν από τις 20 Μαρτίου 2015, θεωρείται ότι δέχτηκε το αίτημα εκ νέου αναλήψεως του ενδιαφερομένου. Αφετέρου, το Υπουργείο Ασφάλειας και Δικαιοσύνης επισήμανε ότι η μεταφορά και παράδοση του X στις ιταλικές αρχές δεν μπορούσε να εκτελεστεί εντός της καθορισμένης προθεσμίας, διότι αυτός είχε εξαφανιστεί.

40. Με απόφαση της 21ης Απριλίου 2015, ο *voorzieningenrechter* (δικαστής ασφαλιστικών μέτρων, Κάτω Χώρες) του *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (τμήματος διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας) έκανε δεκτή την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων και διέταξε την αναστολή της μεταφοράς.

41. Στις 19 Μαΐου 2015, ο X υπέβαλε στις Κάτω Χώρες νέα (την τέταρτη) αίτηση διεθνούς προστασίας, συνοδευόμενη από αίτηση για τη χορήγηση προσωρινής άδειας διαμονής.

42. Στις 21 Μαΐου 2015, δηλαδή δύο ημέρες αργότερα, ο Υφυπουργός Ασφάλειας και Δικαιοσύνης δήλωσε ότι δεν επρόκειτο να εξετάσει την αίτηση αυτή, για τον λόγο ότι, με βάση τον κανονισμό Δουβλίνο III, υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του X ήταν πλέον η Ιταλική Δημοκρατία. Την ίδια ημέρα, ο τελευταίος άσκησε ενώπιον του *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam* (πρωτοδικείου Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής.

43. Όπως επισημάνθηκε ήδη, στις 7 Αυγούστου 2015, το *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (τμήμα διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας) επικύρωσε την από 7 Ιουλίου 2014 απόφαση περί απορρίψεως της δεύτερης αιτήσεως διεθνούς προστασίας.

44. Στις 30 Νοεμβρίου 2015, ο X πληροφορήθηκε ότι η ποινική υπόθεση που τον αφορούσε τέθηκε στο αρχείο.

45. Οι προσφυγές του X κατά της αποφάσεως περί μεταφοράς και κατά της αποφάσεως με την οποία ο Υφυπουργός Ασφάλειας και Δικαιοσύνης δήλωσε αναρμόδιος να εξετάσει την τέταρτη αίτηση διεθνούς προστασίας εξετάστηκαν στο πλαίσιο επ' ακροατηρίου συζητήσεως που έλαβε χώρα στις 10 Δεκεμβρίου 2015. Κατόπιν της συζητήσεως αυτής, το *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam* (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) κήρυξε την διαδικασία περατωθείσα.

46. Στις 24 Μαρτίου 2016, το αιτούν δικαστήριο διέταξε την επανάληψη της διαδικασίας εν αναμονή της εκδόσεως της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 2016, *Ghezelbash*¹², και, στις 20 Απριλίου 2017, εξέδωσε την απόφαση περί παραπομπής που εξετάζεται σήμερα από το Δικαστήριο.

IV. Τα προδικαστικά ερωτήματα

47. Υπό τις συνθήκες αυτές, το *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam* (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού [Δουβλίνο III] να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Ιταλική Δημοκρατία κατέστη το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υπέβαλε στο κράτος αυτό ο αιτών στις 23 Οκτωβρίου 2014, και τούτο παρά το γεγονός ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ήταν το αρχικώς υπεύθυνο κράτος μέλος λόγω αιτήσεων διεθνούς προστασίας, κατά την έννοια του άρθρου 2, εισαγωγική περίοδος και στοιχείο δ', του κανονισμού αυτού, οι οποίες είχαν προηγουμένως υποβληθεί σε αυτό το κράτος και εκ των οποίων η τελευταία αίτηση εξακολουθούσε κατά τον χρόνο αυτό να εκκρεμεί στις Κάτω Χώρες, επειδή το *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* [(τμήμα διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας)] δεν είχε ακόμη αποφανθεί επί του ενδίκου μέσου που είχε ασκήσει ο αιτών κατά της αποφάσεως του δικάζοντος δικαστηρίου της 7ης Ιουλίου 2014 [...];

¹² C-63/15, EU:C:2016:409.

- 2) [Αν το πρώτο ερώτημα χρήζει καταφατικής απαντήσεως], [π]ροκύπτει από το άρθρο 18, παράγραφος 2, του [κανονισμού Δουβλίνο III] ότι, αμέσως μετά την υποβολή του από 5 Μαρτίου 2015 αιτήματος εκ νέου αναλήψεως, οι ολλανδικές αρχές έπρεπε να αναστείλουν την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που εξακολουθούσε να είναι εκκρεμής στις Κάτω Χώρες κατά τον χρόνο υποβολής του προαναφερθέντος αιτήματος και ότι έπρεπε να θέσουν τέρμα σε αυτήν κατά την παρέλευση της προθεσμίας του άρθρου 24 [του κανονισμού αυτού] ανακαλώντας ή τροποποιώντας την προγενέστερη απόφαση της 11ης Ιουνίου 2014 περί απορρίψεως της από 4 Ιουνίου 2014 αιτήσεως ασύλου;
- 3) Αν το δεύτερο ερώτημα χρήζει καταφατικής απαντήσεως, μήπως η ευθύνη για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του αιτούντος δεν μεταβιβάστηκε στην Ιταλική Δημοκρατία, αλλά εξακολουθεί να βαρύνει τις ολλανδικές αρχές, επειδή ο Υφυπουργός Ασφάλειας και Δικαιοσύνης δεν ανακάλεσε ούτε τροποποίησε την απόφαση της 11ης Ιουνίου 2014;
- 4) Μήπως, παραλείποντας να πληροφορήσουν τις ιταλικές αρχές ότι το ένδικο μέσο στη δεύτερη διαδικασία ασύλου εξακολουθούσε να εκκρεμεί στις Κάτω Χώρες ενώπιον του Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State [(τμήματος διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας)], οι ολλανδικές αρχές παρέβησαν την υποχρέωση που υπέχουν από το άρθρο 24, παράγραφος 5, του [κανονισμού Δουβλίνο III] να παράσχουν στις ιταλικές αρχές τις πληροφορίες που θα τους έδιναν τη δυνατότητα να επαληθεύσουν κατά πόσον το δικό τους κράτος μέλος ήταν υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων που θεσπίζονται με τον κανονισμό αυτόν;
- 5) Αν το τέταρτο ερώτημα χρήζει καταφατικής απαντήσεως, οδηγεί η παράβαση αυτή στο συμπέρασμα ότι, ως εκ τούτου, η ευθύνη για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του αιτούντος δεν μεταβιβάστηκε στην Ιταλική Δημοκρατία αλλά εξακολουθεί να βαρύνει τις ολλανδικές αρχές;
- 6) Αν η ευθύνη δεν εξακολουθεί να βαρύνει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, μήπως τότε, λαμβανομένης υπόψη της παραδόσεως του αιτούντος από την Ιταλική Δημοκρατία στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών στο πλαίσιο της ποινικής υποθέσεως που τον αφορούσε, οι ολλανδικές αρχές έπρεπε, δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 1, του [κανονισμού Δουβλίνο III] και κατά παρέκκλιση από το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, να εξετάσουν την υποβληθείσα από αυτόν στην Ιταλία αίτηση διεθνούς προστασίας, οπότε οι ολλανδικές αρχές ευλόγως δεν είχαν δικαίωμα να κάνουν χρήση της κατά το άρθρο 24, παράγραφος 1, του [κανονισμού Δουβλίνο III] δυνατότητας να ζητήσουν από τις ιταλικές αρχές την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος;»

48. Η Γερμανική, η Ουγγρική και η Ολλανδική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις¹³. Θεωρώ βεβαίως λυπηρή την απουσία της Ιταλικής Κυβερνήσεως, η οποία ούτε γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσε ούτε έλαβε μέρος στην επ' ακροατηρίου συζήτηση.

V. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

49. Πριν αναλυθούν τα ερωτήματα αυτά, είναι απαραίτητες ορισμένες προκαταρκτικές παρατηρήσεις σχετικά με το αντικείμενο και το περιεχόμενο της υπό κρίση προδικαστικής παραπομπής¹⁴.

¹³ Λαμβάνω υπόψη το γεγονός ότι η Επιτροπή, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δήλωσε ότι ανακαλεί της παρατηρήσεις της όσον αφορά τη δυνατότητα αιτούντος διεθνή προστασία να επικαλεστεί, στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας, τις διατάξεις που καθιερώνουν, αφενός, τις προθεσμίες που προβλέπει ο κανονισμός Δουβλίνο III και, αφετέρου, τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών των κρατών μελών.

¹⁴ Με βάση τα όσα εκτίθενται, μεταξύ άλλων, στα σημεία 3.2 και 3.3 της αποφάσεως περί παραπομπής και με βάση το περιεχόμενο του έκτου προδικαστικού ερωτήματος, επέλεξα να επικεντρώσω το πρώτο ερώτημα στην ερμηνεία του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III και ακολούθως να εξετάσω χωριστά το ερώτημα που αφορά την ερμηνεία του άρθρου 24 του εν λόγω κανονισμού.

50. Με την υποβληθείσα αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ), ζητεί, κατ' ουσίαν, να προσδιοριστεί το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο να εξετάσει την αίτηση διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο X στην Ιταλία.

51. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του νομικού και πραγματικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία κατέστη πράγματι το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της εν λόγω αιτήσεως.

52. Επομένως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, καταρχάς, σχετικά με το περιεχόμενο και τις λεπτομέρειες εφαρμογής των δύο διαδικαστικών διατάξεων του κανονισμού Δουβλίνο III στις οποίες βασίζεται το Βασίλειο των Κάτω Χωρών για τη μεταβίβαση της ευθύνης:

- του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, η εφαρμογή του οποίου συνεπάγεται αυτοδίκαιη μεταβίβαση της ευθύνης λόγω της παρελεύσεως των προθεσμιών που καθορίζονται για την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως (πρώτο προδικαστικό ερώτημα), και
- του άρθρου 24, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, η εφαρμογή του οποίου συνεπάγεται επίσης μεταβίβαση της ευθύνης κατόπιν της ρητής ή σιωπηρής αποδοχής του αιτήματος εκ νέου αναλήψεως από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα (πρώτο έως έκτο προδικαστικό ερώτημα).

53. Αν το Δικαστήριο κρίνει ότι έλαβε πράγματι χώρα αυτοδίκαιη μεταβίβαση της ευθύνης βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III, τότε τα ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 24 του κανονισμού αυτού τίθενται μόνον επικουρικώς.

54. Ακολούθως, σε περίπτωση που η Ιταλική Δημοκρατία είναι το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της επίμαχης αιτήσεως διεθνούς προστασίας, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει το περιεχόμενο της ρήτρας διακριτικής ευχέρειας του άρθρου 17, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού (έκτο προδικαστικό ερώτημα).

55. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται μήπως οι ολλανδικές αρχές ήταν υποχρεωμένες να εφαρμόσουν τη ρήτρα αυτή και, συνεπώς, να εξετάσουν την εν λόγω αίτηση, στο μέτρο που η Ιταλική Δημοκρατία εκτέλεσε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψεως και παρέδωσε τον ενδιαφερόμενο στις εν λόγω αρχές στο πλαίσιο των ποινικών διώξεων που ασκήθηκαν σε βάρος του.

VI. Ανάλυση

A. Επί της μεταβιβάσεως της ευθύνης βάσει του άρθρου 23 του κανονισμού Δουβλίνο III (πρώτο προδικαστικό ερώτημα)

56. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III.

57. Ειδικότερα, διερωτάται αν η διάταξη αυτή, ερμηνευόμενη υπό το φως των σκοπών που επιδιώκει ο νομοθέτης της Ένωσης στο πλαίσιο του κανονισμού Δουβλίνο III¹⁵, αποκλείει τη μεταβίβαση της ευθύνης λόγω της παρελεύσεως των προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, όταν το υπεύθυνο κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του

¹⁵ Αυτό δεν προκύπτει ρητώς από τη διατύπωση του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, πλην όμως συνάγεται από τα όσα εκτίθενται στο σημείο 3.2 της αποφάσεως περί παραπομπής.

εν λόγω κανονισμού κράτος μέλος προέβη στην εξέταση των προηγούμενων αιτήσεων που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος και όταν η απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η δεύτερη αίτηση αποτελεί το αντικείμενο προσφυγής που εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον των δικαστικών αρχών του εν λόγω κράτους μέλους.

58. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας στο έδαφος οποιουδήποτε από τα κράτη μέλη εξετάζεται, κατ' αρχήν, μόνον από το κράτος μέλος το οποίο ορίζεται ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο III του εν λόγω κανονισμού¹⁶. Ωστόσο, πέρα από τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο III του κανονισμού Δουβλίνο III, το κεφάλαιο VI του κανονισμού αυτού καθιερώνει διαδικασίες αναδοχής και εκ νέου αναλήψεως από άλλο κράτος μέλος, οι οποίες «συμβάλλουν επίσης, *όπως και τα κριτήρια που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του εν λόγω κανονισμού*, στον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους»¹⁷.

59. Ειδικότερα, το άρθρο 23 του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει τους κανόνες που έχουν εφαρμογή στην υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως σε περίπτωση που υποβάλλεται νέα αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, δηλαδή στο αιτούν κράτος μέλος.

60. Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, όταν κάποιο από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του εν λόγω κανονισμού, του οποίου η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί σε ένα κράτος μέλος, υποβάλλει νέα αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, το τελευταίο μπορεί να υποβάλει στο πρώτο κράτος μέλος αίτημα εκ νέου αναλήψεως του ενδιαφερομένου προσώπου.

61. Πρόσωπο όπως ο X, το οποίο, αφού υπέβαλε δύο αιτήσεις διεθνούς προστασίας σε ένα κράτος μέλος, εν προκειμένω τις Κάτω Χώρες, στις 23 Μαρτίου 2011 και στις 4 Ιουνίου 2014, οι οποίες δεν έγιναν δεκτές, μεταβαίνει στη συνέχεια σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλει νέα αίτηση, εν προκειμένω την Ιταλία, στις 23 Οκτωβρίου 2014, εμπίπτει πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 23 του κανονισμού Δουβλίνο III.

62. Εξάλλου, στο πλαίσιο των ερωτήσεων που έθεσε και των διευκρινίσεων που ζήτησε το Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, όλοι οι διάδικοι συμφώνησαν ότι ο X εμπίπτει πράγματι στην περίπτωση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού αυτού.

63. Με το άρθρο 23, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, ο νομοθέτης της Ένωσης ορίζει επιτακτικές προθεσμίες για την υποβολή του αιτήματος εκ νέου αναλήψεως. Το αίτημα αυτό πρέπει να υποβάλλεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός δύο μηνών από την παραλαβή της σύμπτωσης Eurodac ή εντός τριών μηνών αν οι αρμόδιες αρχές βασίζουν το αίτημά τους σε αποδεικτικά στοιχεία διαφορετικά από τα στοιχεία που ελήφθησαν από το σύστημα Eurodac. Οι προθεσμίες αυτές εγγυώνται ότι η διαδικασία εκ νέου αναλήψεως θα κινηθεί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και πάντως εντός «εύλογου χρονικού διαστήματος» από τη στιγμή που το αιτούν κράτος μέλος διαθέτει τις σχετικές πληροφορίες, και τούτο προκειμένου να διασφαλίζεται η ταχεία εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας¹⁸.

16 Βλ. απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, C. K. κ.λπ. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, σκέψη 56).

17 Βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, σκέψη 39, η υπογράμμιση δική μου). Με την απόφαση της 26ης Ιουλίου 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587), το Δικαστήριο έκρινε ότι «οι διατάξεις του άρθρου 21, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού [(υποβολή αιτήματος αναδοχής)] αποσκοπούν μεν στη ρύθμιση της διαδικασίας αναδοχής, πλην όμως συμβάλλουν επίσης, όπως και τα κριτήρια που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του εν λόγω κανονισμού, στον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους, κατά την έννοια του ίδιου κανονισμού» (σκέψη 53).

18 Βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, σκέψεις 62 και 63 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

64. Στο άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III –το οποίο πρέπει να ερμηνεύσουμε εν προκειμένω–, ο νομοθέτης της Ένωσης ορίζει τις συνέπειες που απορρέουν από την παρέλευση των καθοριζόμενων προθεσμιών. Κατά τη διάταξη αυτή, όταν το αίτημα δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, η ευθύνη για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας βαρύνει το κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση. Ο νομοθέτης δεν προβλέπει καμία εξαίρεση ούτε αφήνει περιθώριο διακριτικής ευχέρειας.

65. Το γράμμα της διατάξεως αυτής, σε όλες τις γλωσσικές αποδόσεις, είναι απολύτως σαφές και αποτυπώνει χωρίς αμφισβημία τη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης για μεταβίβαση της ευθύνης όταν δεν τηρούνται οι προθεσμίες που καθορίζονται για την υποβολή αιτήματος.

66. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν αμφισβητείται ότι η Ιταλική Δημοκρατία, στην οποία υποβλήθηκε η τρίτη αίτηση, παρέλειψε να ζητήσει από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών την εκ νέου ανάληψη του X εντός των δεσμευτικών προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III. Συνεπώς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, η ευθύνη για την εξέταση της νέας αυτής αιτήσεως θα έπρεπε να μεταβιβαστεί «αυτοδικαίως» στην Ιταλική Δημοκρατία¹⁹.

67. Όλοι οι μετέχοντες στη διαδικασία που κατέθεσαν παρατηρήσεις, με εξαίρεση τον X, συμφωνούν ότι, με βάση το γράμμα του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, η Ιταλική Δημοκρατία κατέστη πράγματι το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της αιτήσεως αυτής, και τούτο ανεξάρτητα από την ύπαρξη, στις Κάτω Χώρες, εκκρεμούς διαδικασίας προσφυγής κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως της δεύτερης αιτήσεως.

68. Θα μπορούσα να συμμεριστώ το συμπέρασμα αυτό αν μοναδικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της επίμαχης καταστάσεως ήταν όντως η ύπαρξη της εν λόγω εκκρεμούς διαδικασίας προσφυγής στις Κάτω Χώρες. Ωστόσο, όπως θα εκθέσω κατωτέρω, αυτό δεν συμβαίνει. Εν προκειμένω συντρέχουν και άλλες περιστάσεις, των οποίων η σωρευτική συνδρομή καθιστά, κατά τη γνώμη μου, τις ολλανδικές αρχές αποκλειστικά υπεύθυνες για την εξέταση της εν λόγω τρίτης αιτήσεως.

69. Η γραμματική ερμηνεία, αν εφαρμοστεί σε μια περίπτωση τόσο ιδιαίτερη όπως η επίμαχη, προκαλεί περισσότερες δυσχέρειες από όσες επιχειρεί να αντιμετωπίσει, όπως διαφαίνεται σαφώς από τα έξι προδικαστικά ερωτήματα που υποβάλλονται στο Δικαστήριο από το αιτούν δικαστήριο. Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της προκειμένης υποθέσεως, η γραμματική αυτή ερμηνεία έχει ως αποτέλεσμα να επάγεται το γράμμα του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III συνέπειες απολύτως αντίθετες προς τις αρχές στις οποίες στηρίζεται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου και προς τους σκοπούς τους οποίους επιδιώκει ο νομοθέτης της Ένωσης στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού.

70. Συνεπώς, προκειμένου να διασφαλισθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα του κανονισμού Δουβλίνο III, και για τους λόγους που θα εκθέσω στη συνέχεια, προτείνω στο Δικαστήριο να δεχτεί εξαίρεση από τον αυτόματο χαρακτήρα του μηχανισμού που προβλέπει το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού.

¹⁹ Βλ. απόφαση της 26ης Ιουλίου 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587). Με τη σκέψη 61 της αποφάσεως αυτής, το Δικαστήριο έκρινε ότι «το άρθρο 21, παράγραφος 1, [τρίτο εδάφιο,] του [κανονισμού Δουβλίνο III] [...] προβλέπει, σε περίπτωση λήξεως των προθεσμιών που τίθενται στα δύο προηγούμενα εδάφια, αυτοδίκαιη μεταβίβαση της ευθύνης στο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας, χωρίς να εξαρτά τη μεταβίβαση αυτή από οποιαδήποτε αντίδραση του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα περί αναδοχής».

71. Κατά το άρθρο 67, παράγραφος 2, και κατά το άρθρο 80 ΣΛΕΕ, το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, στο οποίο εντάσσεται ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ, βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών και στη δίκαιη κατανομή ευθυνών μεταξύ των τελευταίων²⁰. Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 22 του ως άνω κανονισμού, η αλληλεγγύη αυτή αποτελεί «ουσιώδες στοιχείο» του εν λόγω συστήματος. Επιπλέον, πρέπει να είναι «ειλικρινής και έμπρακτη» και επιβάλλεται έναντι των κρατών μελών που πλήττονται πιο άμεσα από τις ροές αιτούντων άσυλο με αποτέλεσμα την εξαιρετική επιβάρυνση των συστημάτων τους²¹.

72. Επίσης, το εν λόγω σύστημα βασίζεται και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, η οποία συνιστά μάλιστα έναν από τους θεμέλιους λίθους του συστήματος αυτού.

73. Λαμβάνοντας ακριβώς υπόψη την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, ο νομοθέτης της Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ, προκειμένου να επιταχύνει την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, διασφαλίζοντας στους αιτούντες την επί της ουσίας εξέταση της αιτήσεώς τους από ένα μόνον, σαφώς προσδιοριζόμενο, κράτος μέλος. Προς τούτο, ο νομοθέτης αυτός επιδιώκει να εξορθολογίσει την εξέταση των εν λόγω αιτήσεων, αποτρέποντας τη συμφόρηση του συστήματος την οποία θα προκαλούσε η υποχρέωση των κρατών μελών να εξετάζουν πλείονες αιτήσεις του ιδίου αιτούντος, ενισχύοντας την ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως ασύλου και, τέλος, αποτρέποντας το «forum shopping»²².

74. Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 4 και 5 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, ο νομοθέτης της Ένωσης επιδιώκει να καθιερώσει «σαφή και λειτουργική» μέθοδο προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας, μέθοδο η οποία πρέπει να θεμελιώνεται σε κριτήρια «αντικειμενικά και δίκαια [...] τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα». Η μέθοδος αυτή πρέπει, ιδίως, «να επιτρέπει τον ταχύ προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο, προκειμένου [...] να μην διακυβεύεται ο στόχος της ταχύτητας κατά την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας».

75. Μολονότι ο νομοθέτης της Ένωσης αναφέρεται πρωτίστως στα κριτήρια προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους που καθιερώνονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, γεγονός παραμένει ότι οι διαδικασίες αναδοχής και εκ νέου αναλήψεως από άλλο κράτος μέλος, στις οποίες αναφέρεται το κεφάλαιο VI του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να βασίζονται σε κριτήρια με όμοια χαρακτηριστικά, όχι μόνον επειδή οι διαδικασίες αυτές συμβάλλουν, όπως και τα εν λόγω κριτήρια, στον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους²³, αλλά και επειδή συμβάλλουν καθ' όμοιο τρόπο στην επίτευξη των σκοπών του εν λόγω κανονισμού.

76. Συνακόλουθα, με την απόφαση της 26ης Ιουλίου 2017, *Mengesteab*²⁴, το Δικαστήριο έκρινε, όσον αφορά τη μεταβίβαση ευθύνης η οποία επέρχεται λόγω της παρελεύσεως των προθεσμιών που καθορίζονται για την υποβολή αιτήματος αναδοχής (άρθρο 21, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ), ότι ο μηχανισμός αυτός συμβάλλει αποφασιστικά στην πραγματοποίηση του σκοπού της ταχείας εξετάσεως των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, εξασφαλίζοντας, σε

20 Κατά το άρθρο 67, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στον τομέα του ασύλου, η οποία βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών. Το άρθρο 80 ΣΛΕΕ ορίζει ότι η πολιτική ασύλου της Ένωσης διέπεται από την αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών.

21 Βλ. συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις», της 8ης Μαρτίου 2012, με θέμα κοινό πλαίσιο για ειλικρινή και έμπρακτη αλληλεγγύη προς τα κράτη μέλη των οποίων τα συστήματα ασύλου αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες πιέσεις, μεταξύ άλλων, λόγω μικτών μεταναστευτικών ροών, τα οποία εγκρίθηκαν κατά την 3151η σύνοδό του.

22 Βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2013, *Abdullahi* (C-394/12, EU:C:2013:813, σκέψη 53 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

23 Βλ. σημείο 58 των παρούσων προτάσεων.

24 C-670/16, EU:C:2017:587.

περίπτωση καθυστέρησης κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας αναδοχής, ότι η εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας θα διενεργηθεί εντός του κράτους όπου υποβλήθηκε η αίτηση αυτή, προκειμένου να μην καθυστερήσει περισσότερο η εν λόγω εξέταση εξ αιτίας της εκδόσεως και της εκτελέσεως αποφάσεως περί μεταφοράς²⁵.

77. Η ανάλυση αυτή μπορεί, κατ' αρχήν, να ισχύσει και εν προκειμένω, λόγω της ομοιότητας του μηχανισμού που καθιερώνεται στο άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Ωστόσο, όπως θα αποδείξω στη συνέχεια, κατά πρώτον, οι περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως είναι τέτοιες ώστε η επίμαχη μεταβίβαση ευθύνης όχι μόνο δεν συμβάλλει στην ταχύτητα της διαδικασίας, αλλά στερεί επιπλέον από την τελευταία τον ορθολογικό, αντικειμενικό και δίκαιο χαρακτήρα που επιδιώκει ο νομοθέτης της Ένωσης στο πλαίσιο του κανονισμού αυτού.

78. Πρώτον, η μεταβίβαση ευθύνης την οποία επιβάλλει το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού σημαίνει ότι το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως προσδιορίζεται διά της επιβολής κυρώσεως. Εφόσον το κράτος μέλος δεν τηρήσει τις προθεσμίες που καθορίζονται στη διάταξη αυτή, η μεταβίβαση της ευθύνης είναι αυτόματη και χωρεί ανεξάρτητα από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως και από τις συνέπειές της σε ανθρώπινο και σε υλικό επίπεδο. Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν προέβλεψε καμία εξαίρεση και δεν καταλείπει στις αρμόδιες αρχές κανένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας.

79. Ειδικότερα, στην υπό κρίση περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει σαφώς ότι η μεταβίβαση ευθύνης την οποία επιβάλλει το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ περισσότερο ισοδυναμεί με κύρωση για την παράβαση, εκ μέρους της Ιταλικής Δημοκρατίας, ενός κανόνα τυπικής φύσεως, δηλαδή του προβλεπόμενου στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού διαδικαστικού κανόνα²⁶, παρά ανταποκρίνεται σε πραγματική «νομική αναγκαιότητα», δεδομένου ότι η αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβλήθηκε στην Ιταλία είναι απλό τέχνασμα, όσο κατακριτέο κι αν είναι αυτό²⁷.

80. Δεύτερον, ο αυτόματος χαρακτήρας του εν λόγω μηχανισμού δεν επιτρέπει να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι η επιδιωκόμενη εν προκειμένω μεταβίβαση της ευθύνης αφορά την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας αν όχι πανομοιότυπης, πάντως τουλάχιστον συναφούς με τις δύο προηγούμενες αιτήσεις που υπέβαλε ο X στις Κάτω Χώρες. Οι αιτήσεις αυτές έχουν το ίδιο αντικείμενο, δηλαδή τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, την ίδια αιτία, δηλαδή την ενδεχόμενη ύπαρξη κινδύνου θρησκευτικών διώξεων, και υποβλήθηκαν από τον ίδιο ενδιαφερόμενο, δηλαδή τον X²⁸.

25 Όπ.π. (σκέψη 54). Βλ., επίσης, κατ' αναλογία, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35), στην οποία το Δικαστήριο επαναλαμβάνει τη νομολογία αυτή στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 24, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

26 Ειδικότερα, δεν αμφισβητείται ότι η Ιταλική Δημοκρατία παρέλειψε να απευθύνει στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών αίτημα εκ νέου αναλήψεως εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, με αποτέλεσμα το Βασίλειο των Κάτω Χωρών να θεωρήσει ότι αυτή κατέστη το υπεύθυνο κράτος μέλος. Επιπλέον, γίνεται επίσης δεκτό ότι η Ιταλική Δημοκρατία παρέλειψε να απαντήσει εντός δύο εβδομάδων, δηλαδή εντός της προθεσμίας του άρθρου 25, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, στο αίτημα εκ νέου αναλήψεως που της απηύθυνε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, με αποτέλεσμα να θεωρηθεί ότι αποδέχτηκε σιωπηρά το αίτημα αυτό.

27 Επί του παρόντος, ο X εναντιώνεται στη μεταφορά του προς το εν λόγω κράτος μέλος. Όπως επιβεβαίωσε ο εκπρόσωπός του κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο X υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιταλία προκειμένου να εξασφαλίσει μέσα διαβίωσης. Κατά τη γνώμη μου, σκοπός της υποβολής της αιτήσεως αυτής δεν αποκλείεται να ήταν η παρακώλυση της εκτελέσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

28 Μολονότι οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν με χρονική απόσταση, φρονώ ότι η αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβλήθηκε στην Ιταλία δεν βασίζεται σε νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία σε σχέση με τις δύο πρώτες αιτήσεις που εξετάστηκαν στις Κάτω Χώρες. Πρώτον, η συντομία της εξετάσεως που διενήργησαν οι ολλανδικές αρχές ως προς τη δεύτερη αίτηση αποδεικνύει ότι δεν υφίστατο κανένα νέο στοιχείο ικανό να ανατρέψει την απορριπτική απόφαση που εκδόθηκε επί της πρώτης αιτήσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, εξάλλου, ο εκπρόσωπος του X επιβεβαίωσε ότι ο μόνος λόγος υποβολής αυτής της δεύτερης αιτήσεως ήταν η αλλαγή πολιτικής στις Κάτω Χώρες. Δεύτερον, δύσκολα μπορεί να γίνει δεκτό ότι τα πραγματικά περιστατικά και τα στοιχεία στα οποία βασίζεται η τρίτη αίτηση, η οποία υποβλήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2014, είχαν μεταβληθεί ουσιαστικά από τις 7 Ιουλίου 2014, ημερομηνία κατά την οποία το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) απεφάνθη σχετικά με την απόρριψη της δεύτερης αιτήσεως.

81. Τρίτον, ο αυτόματος χαρακτήρας του εν λόγω μηχανισμού δεν επιτρέπει να συνεκτιμηθεί ούτε το γεγονός ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών αναγνώρισε πλήρως την αρμοδιότητά του να εξετάσει τις δύο προηγούμενες αιτήσεις που υποβλήθηκαν από τον ενδιαφερόμενο, κατ' εφαρμογήν ενός ουσιαστικού κριτηρίου, δηλαδή του κριτηρίου του πρώτου κράτους μέλους στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας, το οποίο καθιερώνεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III.

82. Εξάλλου, όπως συνάγεται από τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασεως της πρώτης αιτήσεως καθώς και από το πλήθος των στοιχείων της εθνικής δικογραφίας η οποία είναι στη διάθεση του Δικαστηρίου, οι δύο πρώτες αιτήσεις διεθνούς προστασίας αποτέλεσαν αντικείμενο προσεκτικής εξέτασεως εκ μέρους των διοικητικών και δικαστικών αρχών του εν λόγω κράτους μέλους και οδήγησαν στην έκδοση δύο απορριπτικών αποφάσεων που περάτωναν τη διαδικασία.

83. Συνεπώς, κατά την ημερομηνία υποβολής από τον X της τρίτης αιτήσεώς του στην Ιταλία, η απορριπτική απόφαση επί της πρώτης αιτήσεως, με ημερομηνία 5 Σεπτεμβρίου 2011, είχε περατώσει τη διαδικασία και η απόφαση που εξέδωσε το Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (τμήμα διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας) είχε ισχύ δεδικασμένου. Και η απορριπτική απόφαση επί της δεύτερης αιτήσεως, με ημερομηνία 11 Ιουνίου 2014, είχε επίσης περατώσει τη διαδικασία, καθώς το εκκρεμές ένδικο μέσο που είχε ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου αυτού δεν είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα²⁹.

84. Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον ο σκοπός που επιδιώκει ο νομοθέτης της Ένωσης είναι ο εξορθολογισμός και η επιτάχυνση της εξέτασεως των αιτήσεων ασύλου μέσω του αντικειμενικού προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους, είναι κατ' εμέ προφανές, λαμβανομένης υπόψη της συμμετοχής των ολλανδικών αρχών για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου του ενδιαφερομένου, ότι οι αρχές αυτές εξακολουθούν να είναι οι καταλληλότερες για την εξέταση της τρίτης αιτήσεως. Σε αντίθεση προς την περίπτωση της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 26ης Ιουλίου 2017, *Mengesteab*³⁰, η επίμαχη μεταβίβαση της ευθύνης, πέρα από το ανθρώπινο και οικονομικό κόστος που συνεπάγεται, δεν θα συμβάλει εν προκειμένω ούτε στην ταχύτητα της διαδικασίας ούτε στη χρηστή διοίκηση εν γένει. Ειδικότερα, επειδή ισχύει ακόμη σύστημα εθνικών καθεστώτων ασύλου, οι ιταλικές αρχές θα υποχρεωθούν να διενεργήσουν εξέταση εξίσου ενδελεχή με εκείνη που διεξάγεται συγχρόνως από τις ολλανδικές αρχές προκειμένου, αφενός, να διαπιστώσουν τα πραγματικά περιστατικά και να εκτιμήσουν την αποδεικτική αξία των εγγράφων που προσκομίζει ο ενδιαφερόμενος, πράγμα ιδιαίτερος περίπλοκο στο πλαίσιο των αιτήσεων ασύλου, και, αφετέρου, να αξιολογήσουν την αίτηση διεθνούς προστασίας ενός προσώπου το οποίο ουδέποτε έχουν συναντήσει μέχρι στιγμής και με το οποίο ουδέποτε έχουν επικοινωνήσει. Αυτή η μεταβίβαση της ευθύνης, καθόσον συνεπάγεται νέα διαδικασία εξέτασεως, σέβεται άραγε πραγματικά τα δικαιώματα του αιτούντος, σε περίπτωση που αυτός είναι ευάλωτος και στερείται τα στοιχειώδη;

85. Επιπλέον, η μεταβίβαση στις ιταλικές αρχές της ευθύνης για την εξέταση της τρίτης αυτής αιτήσεως δημιουργεί τον κίνδυνο να εκδοθεί από τις αρχές αυτές διαφορετική απόφαση σε σχέση με τις αποφάσεις που εκδόθηκαν από τις αντίστοιχες ολλανδικές αρχές στο πλαίσιο της εξέτασεως των δύο πρώτων αιτήσεων, μολονότι οι εν λόγω αιτήσεις, στο σύνολό τους, είναι συναφείς, αν όχι πανομοιότυπες. Κάτι τέτοιο, μολονότι αυξάνει υπέρ του αιτούντος άσυλο τις πιθανότητες θετικής αποφάσεως, υπονομεύει τη συνοχή και την ενότητα που επιδιώκονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, το οποίο σκοπεί να είναι κοινό, και δημιουργεί αυξημένο κίνδυνο «asylum

²⁹ Όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, *Hasan* (C-360/16, EU:C:2018:35), «ελλείψει ανασταλτικού αποτελέσματος της [ασκήσεως] προσφυγής [ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου], η απόφαση [με την οποία απορρίφθηκε αίτηση διεθνούς προστασίας που είχε υποβληθεί στη διάρκεια μιας πρώτης διαμονής στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους] πρέπει να θεωρηθεί ότι παράγει τα αποτελέσματά της, όπως αυτά απορρέουν από τον [κανονισμό Δουβλίνο III], και, επομένως, ότι συνεπάγεται την περάτωση της διοικητικής διαδικασίας που κινήθηκε κατόπιν υποβολής της αιτήσεως διεθνούς προστασίας» (σκέψη 50).

³⁰ C-670/16, EU:C:2017:587.

shopping», του οποίου η αποτροπή επιδιώκεται με το σύστημα του Δουβλίνου. Ομοίως, με τον τρόπο αυτό δημιουργείται η δυνατότητα κάθε νέο κράτος μέλος που καθίσταται αρμόδιο για την εξέταση νέας αιτήσεως διεθνούς προστασίας να ενεργεί ως «δευτεροβάθμιο δικαστήριο» έναντι του κράτους μέλους που ήταν προηγουμένως υπεύθυνο.

86. Τέταρτον, ο αυτόματος χαρακτήρας του εν λόγω μηχανισμού δεν επιτρέπει να συνεκτιμηθούν ούτε οι εκκρεμείς στις Κάτω Χώρες ένδικες διαδικασίες, δηλαδή η διοικητικής φύσεως δίκη που εκκρεμεί ενώπιον του Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (τμήματος διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας) καθώς και η ποινικής φύσεως διαδικασία που κινήθηκε κατόπιν της φερόμενης τελέσεως ποινικού αδικήματος.

87. Ενώ η μεταβίβαση της ευθύνης χωρεί εντός επιτακτικών και αυστηρών προθεσμιών, δεν συμβαίνει το ίδιο όσον αφορά τις εκκρεμείς ένδικες διαδικασίες.

88. Βεβαίως, η διοικητική διαδικασία εξέτασεως της δεύτερης αιτήσεως έχει περατωθεί. Ωστόσο, η ένδικη διαδικασία που κινήθηκε με την άσκηση προσφυγής ενδέχεται να οδηγήσει στη μεταρρύθμιση της εκδοθείσας διοικητικής αποφάσεως, δεδομένου ότι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δύναται να προβεί σε πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων³¹, ενώ το δικαστήριο του τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας δύναται να δεχτεί κάποιο λόγο αναιρέσεως. Κατά συνέπεια, το δικαστήριο που επιλαμβάνεται πρώτο στο αιτούν κράτος μέλος υπάρχει κίνδυνος να μεταρρυθμίσει την απόφαση με την οποία απορρίφθηκε αρχικά η αίτηση διεθνούς προστασίας, πράγμα που καθιστά τη μεταβίβαση της ευθύνης άνευ νοήματος και αντικειμένου.

89. Εν πάση περιπτώσει, αυτή η κατάσταση πραγμάτων προσομοιάζει με κατάσταση ευρωπαϊκής εκκρεμοδικίας και, λαμβανομένης υπόψη της συνάφειας, αν όχι του πανομοιότυπου χαρακτήρα, των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο X στις Κάτω Χώρες και στην Ιταλία, φρονώ ότι, εν προκειμένω, δεν μπορεί να γίνει εγκύρως δεκτό ότι δικαστήριο άλλου κράτους μέλους διαθέτει συντρέχουσα αρμοδιότητα.

90. Όσον αφορά τις ποινικές διώξεις που ασκήθηκαν σε βάρος του αιτούντος άσυλο, είναι εξαιρετικά δύσκολο να προβλεφθεί, πλην των απλούστερων και των προφανέστερων περιπτώσεων, η έκβαση της υποθέσεως και η αντιμετώπιση του ενδιαφερομένου, με αποτέλεσμα ο αυτόματος χαρακτήρας της μεταβιβάσεως της ευθύνης, η οποία συνοδεύεται, μακροπρόθεσμα, και από μεταφορά του ενδιαφερομένου, να παρίσταται κατ' εμέ, και στο πλαίσιο αυτό, απρόσφορος. Η ποινική δίωξη, μολονότι στην υπό κρίση υπόθεση κατέληξε σε θέση της υποθέσεως στο αρχείο, ενδέχεται υπό άλλες συνθήκες να οδηγήσει στην παρέμβαση ανακριτή ή δικαστικού σχηματισμού και, κατά περίπτωση, στην καταδίκη του αιτούντος.

91. Επομένως, το προβάδισμα της ποινικής διαδικασίας έχει ως αναγκαία συνέπεια την αναστολή της εξέτασεως της νέας υποβληθείσας αιτήσεως διεθνούς προστασίας.

92. Συνεπώς, στο πλαίσιο μιας ορθολογικής και αντικειμενικής εκτιμήσεως, πώς είναι δυνατόν να μη λαμβάνονται υπόψη οι εν λόγω διώξεις καθώς και, στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως με το οποίο ζητήθηκε από τις ιταλικές αρχές η παράδοση του ενδιαφερομένου;

93. Μολονότι, όπως θα εκτεθεί στη συνέχεια, η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως από κράτος μέλος σε βάρος αιτούντος άσυλο δεν συνιστά, καθεαυτή, εμπόδιο για τη διαδικασία εκ νέου αναλήψεως, εντούτοις, η περίσταση αυτή, δεδομένου ότι εν προκειμένω συρρέει με τόσες άλλες, είναι προφανές ότι επηρεάζει τη συνήθη εξέλιξη των διαδικασιών που προβλέπει ο κανονισμός Δουβλίνο III.

31 Βλ. άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση) (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60).

94. Ο X υπέβαλε στην Ιταλία την αίτησή του για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας στις 23 Οκτωβρίου 2014, δηλαδή μόνο μερικές ημέρες μετά την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως σε βάρος του. Η υποβολή της αιτήσεως αυτής δεν εμπόδισε την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως³². Όπως διευκρίνισε ο εκπρόσωπος του X κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι ιταλικές αρχές προέβησαν στη σύλληψη του ενδιαφερομένου στις αρχές Δεκεμβρίου του 2014, δηλαδή μερικές εβδομάδες μετά την υποβολή της αιτήσεώς του για χορήγηση ασύλου, και στη συνέχεια τον έθεσαν υπό κράτηση, για διάστημα περίπου δύο μηνών, ενόψει της παραδόσεώς του στις ολλανδικές αρχές, η οποία έλαβε χώρα στις 30 Ιανουαρίου 2015. Επομένως, μολονότι προσάπτεται στις ιταλικές αρχές ότι δεν ζήτησαν από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών την εκ νέου ανάληψη του X, πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι οι αρχές αυτές, την ίδια χρονική περίοδο, εκτέλεσαν το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως προβαίνοντας στην παράδοση του ενδιαφερομένου.

95. Υπό συνθήκες όπως αυτές της προκειμένης περιπτώσεως, έχει άραγε νόημα η μεταβίβαση της ευθύνης για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας στην Ιταλία, ενώ, σχεδόν ταυτόχρονα, το εν λόγω κράτος μέλος παρέδωσε τον ενδιαφερόμενο στις ολλανδικές αρχές στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων³³;

96. Το ερώτημα αυτό δεν δύναται να απαντηθεί με βάση τις διατάξεις του κανονισμού Δουβλίνο III. Απάντηση μπορεί να δοθεί μόνο με βάση τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και την επιδίωξη των σκοπών στους οποίους αποβλέπει ο νομοθέτης της Ένωσης με τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου.

97. Κάνω λόγο για ανθρώπινη αξιοπρέπεια, διότι η υπόθεση αυτή, αν δεν αφορούσε αιτούντα άσυλο, θα έμοιαζε με παιχνίδι πιναγκ-πονγκ.

98. Με βάση αυτά τα πρώτα στοιχεία, και λαμβάνοντας υπόψη την πολλαπλότητα και την αλληλεπίδραση των διοικητικών και ένδικων διαδικασιών που αφορούν τον ενδιαφερόμενο στις Κάτω Χώρες, εκτιμώ ότι η αντικειμενικότητα η οποία πρέπει να χαρακτηρίζει τη διαδικασία προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας καθώς και η ταχύτητα η οποία πρέπει να επιδεικνύεται στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτής επιβάλλουν την εξέταση της νέας αιτήσεως που υπέβαλε ο X από τις καταλληλότερες αρχές, δηλαδή τις ολλανδικές αρχές —εκ των οποίων οι υψηλότερα ιστάμενες διοικητικές αρχές έχουν ήδη αναγνωρίσει πλήρως ότι είναι αρμόδιες κατ' εφαρμογήν ενός ουσιαστικού κριτηρίου που προβλέπεται από τον κανονισμό Δουβλίνο III—, και όχι από εκείνες που παρέβησαν τις υποχρεώσεις τους παραλείποντας να υποβάλουν εμπρόθεσμα αίτημα εκ νέου αναλήψεως³⁴.

99. Κατά δεύτερον, ο αυτόματος χαρακτήρας αυτής της μεταβιβάσεως της ευθύνης δύσκολα συμβιβάζεται με τις αρχές της καλόπιστης συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες στηρίζονται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου καθώς και ο κανονισμός Δουβλίνο III.

32 Μεταξύ των λόγων μη εκτέλεσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που απαριθμούνται στα άρθρα 3 και 4 της αποφάσεως-πλασίου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), δεν περιλαμβάνεται η ύπαρξη αιτήσεως ασύλου ή αναγνώρισεως της ιδιότητας του πρόσφυγα ή παροχής επικουρικής προστασίας [βλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2010, B. (C-306/09, ΕΥ:C:2010:626, σκέψη 43)].

33 Κατά την ημερομηνία υποβολής, εκ μέρους του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, αιτήματος εκ νέου αναλήψεως προς την Ιταλική Δημοκρατία, οι διώξεις αυτές δεν είχαν ακόμη καταλήξει σε θέση της υποθέσεως στο αρχείο.

34 Εξάλλου, τίθεται το ερώτημα μήπως η παράβαση αυτή πρέπει να αντιμετωπιστεί, ιδίως από την Επιτροπή, υπό διαφορετικό πρίσμα, λαμβανομένης προφανώς υπόψη της μεταναστευτικής πιέσεως που δέχονται οι ιταλικές αρχές καθώς και των ειδικών μηχανισμών που έχουν καθιερωθεί, όπως αυτός της μετεγκαταστάσεως. Προς αντιμετώπιση της καταστάσεως κρίσης στην Ιταλία, το Συμβούλιο εξέδωσε δύο αποφάσεις σχετικά με τη μετεγκατάσταση, οι οποίες εφαρμόστηκαν μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2017, ήτοι την απόφαση (ΕΕ) 2015/1523 του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2015, για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας (ΕΕ 2015, L 239, σ. 146), και την απόφαση (ΕΕ) 2015/1601 του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2015, για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας (ΕΕ 2015, L 248, σ. 80).

100. Ειδικότερα, το 2014, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών δεν ήταν δυνατόν να αγνοούν ότι η μαζική εισροή μεταναστών στις ιταλικές ακτές ασκούσε αυξημένη πίεση στις αρμόδιες για το άσυλο διοικητικές αρχές του εν λόγω κράτους μέλους, πράγμα που συνεπαγόταν συστηματικές καθυστερήσεις και είχε ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, την επιβράδυνση των αντιδράσεων και την επιμήκυνση του χρόνου απαντήσεως αυτού του κράτους μέλους στα αιτήματα αναδοχής ή εκ νέου αναλήψεως. Πρέπει να παραδεχτούμε ότι η αυτόματη μεταβίβαση της ευθύνης αυτής λόγω της αθετήσεως των προθεσμιών που έχουν οριστεί πόρρω απέχει από την επιδιωκόμενη «ελικρινή και έμπρακτη» αλληλεγγύη³⁵.

101. Κατά συνέπεια, με βάση όλες τις προηγούμενες σκέψεις, φρονώ ότι είναι απαραίτητο να γίνει δεκτή παρέκκλιση από την αυστηρή εφαρμογή του γράμματος του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III και από τη συνακόλουθη μεταβίβαση της ευθύνης όσον αφορά την εξέταση της επίμαχης τρίτης αιτήσεως, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα του κανονισμού αυτού.

102. Σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα του εν λόγω κανονισμού και, ειδικότερα, προκειμένου να εξορθολογιστεί η εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, προτείνω να εφαρμοστεί η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισεως των δικαστικών αποφάσεων.

103. Όπως είναι γνωστό, η αρχή αυτή συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης³⁶, στον οποίο εμπίπτει η πολιτική ασύλου³⁷.

104. Η εν λόγω αρχή έχει εφαρμογή στο πλαίσιο των διαδικασιών που καθιερώνονται στα άρθρα 23 και 24 του κανονισμού Δουβλίνο III, όταν ένα κράτος μέλος αποφασίζει να ζητήσει την εκ νέου ανάληψη αιτούντος διεθνή προστασία στον οποίο κάποιο άλλο κράτος μέλος έχει ήδη αρνηθεί, δυνάμει αποφάσεως περατώνουσας τη διαδικασία, τη χορήγηση ασύλου.

105. Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, όταν πρόσωπο το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του εν λόγω κανονισμού και του οποίου η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί με απόφαση περατώνουσα τη διαδικασία σε ένα κράτος μέλος υποβάλλει νέα αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να υποβάλει στο πρώτο αίτημα εκ νέου αναλήψεως του ενδιαφερομένου προσώπου.

106. Κατά το άρθρο 24, παράγραφος 4, του κανονισμού Δουβλίνο III, όταν πρόσωπο το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του εν λόγω κανονισμού και του οποίου η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί με απόφαση περατώνουσα τη διαδικασία σε ένα κράτος μέλος ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους χωρίς τίτλο διαμονής, το δεύτερο κράτος μέλος δύναται είτε να ζητήσει από το πρώτο να αναλάβει εκ νέου το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είτε να διεξαγάγει διαδικασία επιστροφής, σύμφωνα με την οδηγία 2008/115.

³⁵ Εξάλλου, δεν πρέπει να παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να επωφελούνται της καθυστέρησης των κρατών μελών που δέχονται σημαντική μεταναστευτική πίεση, προκειμένου να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι έχει μεταβιβασθεί η ευθύνη.

³⁶ Βλ. σημείο 3.1 της ανακοινώσεως της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Μία ανοικτή και ασφαλή Ευρώπη: από τη θεωρία στην πράξη [COM(2014) 154 τελικό], υπό τον τίτλο «Εδραίωση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (ΚΕΣΑ)», στο οποίο αναφέρονται τα εξής: «[θ]α πρέπει να θεσπιστούν νέοι κανόνες για την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων περί ασύλου μεταξύ των κρατών μελών και ένα πλαίσιο για τη μεταφορά της προστασίας σε συνάρτηση με τους στόχους της Συνθήκης για τη δημιουργία ενός ομοιόμορφου καθεστώτος σε ολόκληρη την ΕΕ. Αυτό θα μείωνε τα εμπόδια για την κυκλοφορία εντός της ΕΕ και θα διευκόλυνε τη μεταφορά των παροχών που σχετίζονται με την προστασία των εσωτερικών συνόρων» (σ. 8). Βλ., επίσης, έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 9ης Ιανουαρίου 2015, με τίτλο «New Approaches, Alternative Avenues and Means of Access to Asylum Procedures for Persons Seeking International Protection», η οποία επαναλαμβάνει το ανωτέρω παράθεμα (σ. 58).

³⁷ Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισεως των δικαστικών αποφάσεων εφαρμόζεται και σε ζητήματα απομακρύνσεως. Βλ., συναφώς, οδηγία 2001/40/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση αποφάσεων απομάκρυνσης υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2001, L 149, σ. 34), καθώς και οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98).

107. Συνεπώς, τα κράτη μέλη συμφωνούν επί του παρόντος στην αναγνώριση των αποφάσεων περί ασύλου που έχουν εκδοθεί από άλλα κράτη μέλη, όταν αυτές είναι αρνητικές.

108. Εν προκειμένω, όταν ο X υπέβαλε την τρίτη αίτηση ενώπιον των ιταλικών αρχών, δηλαδή στις 23 Οκτωβρίου 2014, οι ολλανδικές αρχές είχαν ήδη εκδώσει απόφαση επικυρωθείσα με δικαστική απόφαση έχουσα ισχύ δεδικασμένου στις 27 Ιουνίου 2013, με την οποία απέρριψαν την πρώτη αίτηση. Το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ), με απόφαση της 7ης Ιουλίου 2014, είχε επίσης απορρίψει την προσφυγή που άσκησε ο ενδιαφερόμενος κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η δεύτερη αίτηση.

109. Από τη στιγμή που οι ολλανδικές αρχές αναγνώρισαν ότι ήταν αρμόδιες να αποφανθούν επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος, και τούτο κατ' εφαρμογήν ενός ουσιαστικού κριτηρίου, και, επιπλέον, εξέδωσαν όσον αφορά την πρώτη αίτηση απόφαση περατώνουσα τη διαδικασία η οποία, κατόπιν της αποφάσεως του ανωτάτου διοικητικού δικαστηρίου, οπλίστηκε με ισχύ δεδικασμένου, η εξέταση οποιασδήποτε νέας αιτήσεως διεθνούς προστασίας την οποία υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος σε άλλο κράτος μέλος και η οποία δεν βασίζεται σε νέα στοιχεία ή πραγματικά περιστατικά πρέπει να αποκλεισθεί. Κατ' εφαρμογήν της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισεως, αυτό το δεύτερο κράτος μέλος οφείλει να λάβει υπόψη το δεδικασμένο των εκδοθεισών δικαστικών αποφάσεων, πράγμα που, ipso facto, καθιστά απαράδεκτη κάθε νέα αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32.

110. Υπενθυμίζω ότι, με βάση τη διάταξη αυτή, ένα κράτος μέλος μπορεί να θεωρήσει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη εάν η αίτηση είναι μεταγενέστερη αίτηση στο πλαίσιο της οποίας δεν προέκυψαν ή δεν υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα. Όπως τόνισα ήδη, φρονώ ότι αυτό συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης. Ωστόσο, απόκειται στις αρμόδιες αρχές να το εξακριβώσουν.

111. Η ανταλλαγή πληροφοριών που καθιερώνεται στο πλαίσιο του κανονισμού Δουβλίνο III καθιστά την εφαρμογή του ανωτέρω μηχανισμού απολύτως εφικτή, δεδομένου ότι το κράτος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα εκ νέου αναλήψεως ορισμένου αιτούντος διαθέτει, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που καθιερώνει το άρθρο 24, παράγραφος 5, του κανονισμού αυτού —ή είναι σε θέση να διαθέτει, κατόπιν σχετικού αιτήματος, βάσει του άρθρου 34 του εν λόγω κανονισμού—, όλες τις χρήσιμες πληροφορίες ως προς την ύπαρξη διαδικασίας σχετικής με προηγούμενη αίτηση διεθνούς προστασίας (ημερομηνία και τόπος υποβολής προηγούμενης αιτήσεως διεθνούς προστασίας, στάδιο της διαδικασίας, περιεχόμενο και ημερομηνία της εκδοθείσας αποφάσεως)³⁸.

112. Η εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισεως μπορεί, εν προκειμένω, να καταστήσει ορθολογικότερη, αποτελεσματικότερη και συνεκτικότερη τη λειτουργία του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, στο μέτρο που, από τη στιγμή που στοιχειοθετηθεί η ευθύνη ορισμένου κράτους μέλους για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας, αυτή διατηρείται σταθερά, πράγμα που δύναται να διασφαλίσει την ταχύτητα της διαδικασίας, την αποτροπή της εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων και τον περιορισμό των δευτερογενών μετακινήσεων του αιτούντος λόγω της μεταβιβάσεως της ευθύνης.

113. Στην πραγματικότητα, η λύση αυτή συνιστά απλώς προκαταβολική εφαρμογή των προτάσεων της Επιτροπής όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συστήματος του Δουβλίνου³⁹. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της προτάσεως κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού Δουβλίνο III, η Επιτροπή προτείνει να θεσπιστεί κανόνας κατά τον οποίο, εάν ένα κράτος μέλος εξέτασε αίτηση διεθνούς προστασίας ως υπεύθυνο κράτος μέλος, πρέπει να παραμείνει υπεύθυνο και για την εξέταση των

³⁸ Οι περιπτώσεις στις οποίες κράτος μέλος δύναται να αρνηθεί τη γνωστοποίηση αυτή είναι περιορισμένες και απαριθμούνται περιοριστικώς στο άρθρο 34, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III (προστασία των ουσιαστών συμφερόντων του ή προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ενδιαφερομένου ή άλλου προσώπου).

³⁹ Βλ. υποσημείωση 7 των παρούσων προτάσεων.

μεταγενέστερων αιτήσεων που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος, ανεξαρτήτως του αν αυτός αναχώρησε ή απομακρύνθηκε από το έδαφος των κρατών μελών⁴⁰. Επομένως, υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως θα είναι και θα παραμένει ένα μόνο κράτος μέλος και, συνεπώς, τα κριτήρια της ευθύνης θα εφαρμόζονται μόνο μία φορά. Εξάλλου, η Επιτροπή προτείνει να θεσπιστεί κανόνας κατά τον οποίο η παρέλευση των προθεσμιών δεν θα συνεπάγεται πλέον μεταβίβαση της ευθύνης.

114. Αν υιοθετούνταν οι προτάσεις αυτές, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που υποβλήθηκε από το rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ) θα καθίστατο άνευ αντικειμένου.

115. Με βάση τις προεκτεθείσες σκέψεις, και λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης, εκτιμώ ότι η εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III και η συνακόλουθη μεταβίβαση της ευθύνης όσον αφορά την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος στην Ιταλία πρέπει να αποκλεισθούν, στο μέτρο που στερούν από τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους τον ορθολογικό, αντικειμενικό και δίκαιο χαρακτήρα καθώς και την ταχύτητα που επιδιώκονται στο πλαίσιο του κανονισμού αυτού και δεν συνάδουν με τις αρχές της καλόπιστης συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες βασίζεται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου.

B. Επί της νομιμότητας του αιτήματος εκ νέου αναλήψεως που απηύθυναν οι ολλανδικές αρχές στην Ιταλία βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού Δουβλίνο III (πρώτο και έκτο προδικαστικό ερώτημα)

116. Στη συνέχεια, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται σχετικά με τη νομιμότητα του αιτήματος εκ νέου αναλήψεως που υπέβαλαν οι ολλανδικές προς τις ιταλικές αρχές βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού Δουβλίνο III (υποβολή αιτήματος όταν δεν έχει υποβληθεί νέα αίτηση στο αιτούν κράτος μέλος).

117. Αυτή τη φορά, η κατάσταση του X εμπίπτει στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Δουβλίνο III. Η διάταξη αυτή αναφέρεται σε πρόσωπο το οποίο, αφενός, έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας που τελεί υπό εξέταση και, αφετέρου, είτε έκανε αίτηση σε άλλο κράτος μέλος είτε βρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους χωρίς να έχει τίτλο διαμονής.

118. Πρόσωπο όπως ο X, το οποίο, αφού υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε ένα κράτος μέλος, εν προκειμένω την Ιταλία, επιστρέφει παράνομα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, δηλαδή τις Κάτω Χώρες, χωρίς να υποβάλει εκεί νέα αίτηση διεθνούς προστασίας, εμπίπτει πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 24 του κανονισμού Δουβλίνο III.

119. Η κίνηση διαδικασίας εκ νέου αναλήψεως βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού απόκειται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών, όπως προκύπτει από την έκφραση «δύναται να ζητήσει» την οποία χρησιμοποιεί ο νομοθέτης της Ένωσης στη διάταξη αυτή, και σκοπός της είναι να επιφέρει μεταβίβαση της ευθύνης όσον αφορά την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας.

120. Επομένως, το ερώτημα που υποβάλλεται από το αιτούν δικαστήριο τίθεται σε περίπτωση που το Δικαστήριο αποκλείσει την κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III μεταβίβαση της ευθύνης.

121. Ειδικότερα, το δικαστήριο αυτό ζητεί εν προκειμένω από το Δικαστήριο να διευκρινίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 24, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

⁴⁰ Βλ. αιτιολογική σκέψη 25 καθώς και άρθρο 3, παράγραφος 5, και άρθρο 20 της προτάσεως κανονισμού.

122. Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η διάταξη αυτή αποκλείει την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως όταν το αιτούν κράτος μέλος ήταν υπεύθυνο για την εξέταση των προηγούμενων αιτήσεων διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει ο ενδιαφερόμενος, όταν, επιπλέον, εκκρεμεί σε αυτό διαδικασία προσφυγής σχετικά με την απόφαση με την οποία απορρίφθηκε κάποια από τις εν λόγω αιτήσεις και όταν, τέλος, εξέδωσε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων σε βάρος του ενδιαφερομένου, ζητώντας την παράδοσή του από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

123. Οι ανωτέρω περιστάσεις, θεωρούμενες μεμονωμένα, δεν αποκλείουν, καθεαυτές, την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως. Θα τις εξετάσω διαδοχικά.

1. Το αιτούν κράτος μέλος ήταν υπεύθυνο για την εξέταση προηγούμενης αιτήσεως διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει ο ενδιαφερόμενος

124. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III δεν αποκλείει την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως όταν το αιτούν κράτος μέλος ήταν υπεύθυνο για την εξέταση προηγούμενης αιτήσεως διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει ο ενδιαφερόμενος.

125. Ειδικότερα, με πρόσφατη απόφαση εκδοθείσα μετά το πέρας της έγγραφης διαδικασίας της υποθέσεως την οποία αφορούν οι παρούσες προτάσεις, το Δικαστήριο έκρινε ότι μπορεί να υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 24 του κανονισμού Δουβλίνο III πρόσωπο που έχει ήδη, «στη διάρκεια μιας πρώτης διαμονής στο έδαφος του [αιτούντος κράτους μέλους], υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας *η οποία απορρίφθηκε* στο πλαίσιο του άρθρου 26, παράγραφος 1, του [κανονισμού Δουβλίνο III]»⁴¹. Κατά το Δικαστήριο, δεδομένου ότι η αίτηση αυτή δεν τελεί πλέον υπό εξέταση στο εν λόγω κράτος μέλος, το πρόσωπο αυτό δεν δύναται να εξομοιωθεί με πρόσωπο που έχει υποβάλει νέα αίτηση διεθνούς προστασίας⁴². Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτή η ερμηνεία του άρθρου 24, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού καλύπτει περίπτωση όπως η επίμαχη, στην οποία το αιτούν κράτος μέλος επελήφθη προηγούμενης αιτήσεως διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει ο ενδιαφερόμενος, την εξέτασε και την απέρριψε.

2. Στο αιτούν κράτος μέλος εξακολουθεί να εκκρεμεί διαδικασία προσφυγής

126. Το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι το γεγονός ότι η απόφαση με την οποία απορρίφθηκε αίτηση διεθνούς προστασίας που είχε υποβληθεί στη διάρκεια μιας πρώτης διαμονής στο έδαφος του αιτούντος κράτους μέλους αποτελεί το αντικείμενο προσφυγής η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους αυτού δεν αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 24 του κανονισμού Δουβλίνο III, «δεδομένου ότι, ελλείψει ανασταλτικού αποτελέσματος της ασκηθείσας προσφυγής, η απόφαση αυτή πρέπει να θεωρηθεί ότι παράγει τα αποτελέσματά της, όπως αυτά απορρέουν από τον εν λόγω κανονισμό, και, επομένως, ότι συνεπάγεται την περάτωση της διοικητικής διαδικασίας που κινήθηκε κατόπιν υποβολής της αιτήσεως διεθνούς προστασίας»⁴³.

127. Συνεπώς, αυτή η ερμηνεία του άρθρου 24 του εν λόγω κανονισμού έχει εφαρμογή a fortiori σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη, δεδομένου ότι η διαδικασία της προσφυγής που ασκήθηκε κατά της απορριπτικής αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 2014 δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

41 Βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, σκέψη 48, η υπογράμμιση δική μου).

42 Βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, σκέψη 49).

43 Βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, σκέψη 50).

3. Το αιτούν κράτος μέλος εξέδωσε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως

128. Πρέπει ακολούθως να εξεταστεί το ζήτημα αν το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III αποκλείει την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως όταν το αιτούν κράτος μέλος εξέδωσε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σε βάρος του αιτούντος άσυλο, ζητώντας την παράδοσή του από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

129. Το Δικαστήριο δεν έχει αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού, ενώ οι διατάξεις του κανονισμού Δουβλίνο III δεν αντιμετωπίζουν την εν λόγω περίπτωση.

130. Α priori, η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως σε βάρος αιτούντος άσυλο από ένα κράτος μέλος δεν φαίνεται να αποτελεί εμπόδιο για την υποβολή, από αυτό το κράτος μέλος, αιτήματος εκ νέου αναλήψεως του εν λόγω αιτούντος.

131. Η διοικητική διαδικασία που έχει ως αντικείμενο την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας και η ποινική διαδικασία που κινείται σε βάρος αιτούντος άσυλο αποτελούν δύο διακριτές διαδικασίες και κανένα στοιχείο δεν αποκλείει, εκ πρώτης όψεως, τη δυνατότητα του κράτους μέλους που εξέδωσε το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως, αφού ασκήσει το κυριαρχικό δικαίωμά του να ασκήσει ποινική δίωξη κατά του προσώπου που διέπραξε αδίκημα στο έδαφός του, να απευθυνθεί στο κράτος μέλος που είναι κατά την εκτίμησή του υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του ενδιαφερομένου.

132. Ωστόσο, δεν είναι ευλόγως υποστηρίξιμο ότι η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν πρόκειται να επηρεάσει τη διαδικασία εκ νέου αναλήψεως του αιτούντος άσυλο από άλλο κράτος μέλος.

133. Ειδικότερα, η διαδικασία εκ νέου αναλήψεως του άρθρου 24 του κανονισμού Δουβλίνο III πρέπει να διεξαχθεί εντός αυστηρών προθεσμιών, οι οποίες, κατά τη γνώμη μου, δύσκολα συμβιβάζονται με τη φύση της ασκήσεως των ποινικών διώξεων (στην περίπτωση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που εκδόθηκε στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων) ή με τη διάρκεια μιας στερητικής της ελευθερίας ποινής (στην περίπτωση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που εκδόθηκε ενόψει της εκτελέσεως ποινής).

134. Πρώτον, κατά το άρθρο 24, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, το αίτημα εκ νέου αναλήψεως προσώπου το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού πρέπει να υποβάλλεται το ταχύτερο δυνατόν και, σε κάθε περίπτωση, εντός δύο μηνών από την παραλαβή της σύμπτωσης Eurodac ή εντός τριών μηνών εάν το αίτημα βασίζεται σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία. Οι προθεσμίες αυτές είναι επιτακτικές.

135. Δεύτερον, κατά το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού Δουβλίνο III, αν το εν λόγω αίτημα γίνει δεκτό, η μεταφορά του ενδιαφερομένου πρέπει να πραγματοποιηθεί μόλις αυτό είναι δυνατόν και, σε κάθε περίπτωση, εντός προθεσμίας έξι μηνών από την αποδοχή αυτή⁴⁴, ενώ η προθεσμία αυτή παρατείνεται σε ένα έτος κατ' ανώτατο όριο λόγω φυλακίσεως του ενδιαφερομένου. Εάν η μεταφορά δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας του ενός έτους, το υπεύθυνο κράτος μέλος απαλλάσσεται της υποχρεώσεώς του για εκ νέου ανάληψη του ενδιαφερομένου.

⁴⁴ Η από την έκδοση μη δυνάμενης να προσβληθεί αποφάσεως επί ενδίκου βοηθήματος ή επανεξέτασης εφόσον σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού υπάρχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

136. Συνεπώς, ένα κράτος μέλος, όταν εκδίδει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σε βάρος αιτούντος διεθνή προστασία, μπορεί, μετά την παράδοση του ενδιαφερομένου, να ζητήσει την εκ νέου ανάληψη του τελευταίου από το κράτος μέλος που κατά την εκτίμησή του είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως του ενδιαφερομένου, υπό την προϋπόθεση ότι το αίτημα υποβάλλεται εντός των προθεσμιών του άρθρου 24, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III και ότι, σε περίπτωση αποδοχής εκ μέρους του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, η μεταφορά πραγματοποιείται εντός των προθεσμιών του άρθρου 29, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού.

137. Σε περίπτωση που το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως εκδίδεται στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων, είναι αρκετά δύσκολο να εκτιμηθεί σε ποιο μέτρο θα είναι δυνατή η τήρηση των ανωτέρω προϋποθέσεων, με εξαίρεση την περίπτωση στην οποία η υπόθεση την οποία αφορά η ποινική δίωξη τίθεται σύντομα στο αρχείο, όπως εν προκειμένω.

138. Αντίθετα, σε περίπτωση που το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως εκδίδεται ενόψει της εκτελέσεως στερητικής της ελευθερίας ποινής, είναι αρκετά προφανές ότι η υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως έχει νόημα μόνον εάν η προβλεπόμενη ποινή είναι σύντομης διάρκειας.

139. Επομένως, βάσει των ανωτέρω, είμαι της γνώμης ότι η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν αποτελεί, καθεαυτή, εμπόδιο για την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως εφόσον τηρηθούν οι προθεσμίες του άρθρου 24, παράγραφος 2, και του άρθρου 29, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού Δουβλίνο III.

140. Κατά την άποψή μου, η εκτίμηση αυτή ισχύει και σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη, στην οποία το κράτος μέλος εκτελέσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, το οποίο παραδίδει τον ενδιαφερόμενο στις αρχές του κράτους μέλους εκδόσεως, είναι επίσης και το κράτος μέλος προς το οποίο το δεύτερο αυτό κράτος μέλος απευθύνει το αίτημα εκ νέου αναλήψεως του ενδιαφερομένου.

141. Συνεπώς, με βάση την ανωτέρω ανάλυση, φρονώ ότι οι περιστάσεις τις οποίες αναφέρει το αιτούν δικαστήριο, μεμονωμένα θεωρούμενες, δεν αποκλείουν, καθεαυτές, την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως.

142. Αντίθετα, συνολικά θεωρούμενες, οι περιστάσεις αυτές αποτελούν, κατ' εμέ, μείζον εμπόδιο για τη διαδικασία εκ νέου αναλήψεως.

143. Ειδικότερα, για λόγους ίδιους με αυτούς που εξέθεσα στα σημεία 71 έως 98 των παρουσών προτάσεων, όταν, πρώτον, οι αρμόδιες αρχές του αιτούντος κράτους μέλους ήταν υπεύθυνες για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει ο αιτών στη διάρκεια μιας πρώτης διαμονής στο έδαφος του κράτους αυτού, δεύτερον, εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιόν τους διαδικασία προσφυγής σχετικά με την απόφαση με την οποία απορρίφθηκε κάποια από τις εν λόγω αιτήσεις και, τρίτον, έχουν εκδώσει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σε βάρος του αιτούντος, ζητώντας την παράδοσή του από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα εκ νέου αναλήψεως και στο έδαφος του οποίου αυτός ευρίσκεται, φρονώ ότι διαδικασία εκ νέου αναλήψεως κινηθείσα βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III στερεί από τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους τον ορθολογικό, αντικειμενικό και δίκαιο χαρακτήρα καθώς και την ταχύτητα που επιδιώκονται στο πλαίσιο του κανονισμού αυτού και δεν συνάδει με τις αρχές της καλόπιστης συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες στηρίζεται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου.

Γ. Επί του περιεχομένου των υποχρεώσεων που υπέχει το υπεύθυνο κράτος μέλος από το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III (δεύτερο και τρίτο προδικαστικό ερώτημα)

144. Με το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει τις υποχρεώσεις που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος όσον αφορά την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας για την οποία είναι υπεύθυνο, όταν το κράτος μέλος αυτό υποβάλλει, κατά το άρθρο 24 του κανονισμού Δουβλίνο III, αίτημα εκ νέου αναλήψεως του αιτούντος.

145. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν, μετά την υποβολή του αιτήματος εκ νέου αναλήψεως, το αιτούν κράτος μέλος υποχρεούται, βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III, να αναστείλει την εκκρεμή ακόμη εξέταση της εν λόγω αιτήσεως και να θέσει τέρμα σε αυτήν κατά την παρέλευση της προθεσμίας του άρθρου 24 του εν λόγω κανονισμού, ανακαλώντας ή τροποποιώντας την απόφαση με την οποία η αρμόδια εθνική αρχή απέρριψε την αίτηση αυτή.

146. Κατά περίπτωση, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν η παράβαση της ανωτέρω υποχρεώσεως αποκλείει την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

147. Είναι γνωστό ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 24, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, ένα κράτος μέλος μπορεί πράγματι να κινήσει διαδικασία εκ νέου αναλήψεως του αιτούντος άσυλο ακόμη και στην περίπτωση που εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον των δικαστικών αρχών του διαδικασία προσφυγής στο πλαίσιο της εξετάσεως αιτήσεως διεθνούς προστασίας για την οποία το κράτος αυτό είναι ακόμη υπεύθυνο⁴⁵.

148. Συνεπώς, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται σχετικά με τη φύση των υποχρεώσεων που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος όσον αφορά την εκκρεμή εξέταση της εν λόγω αιτήσεως.

149. Κατά την εξέταση του ερωτήματος αυτού, ανακύπτει μια πρώτη δυσκολία όσον αφορά την προθεσμία στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο. Ελλείψει σχετικής διευκρίνισης στην απόφαση περί παραπομπής, υποθέτω ότι πρόκειται για την προθεσμία των δύο μηνών του άρθρου 24, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο III⁴⁶, δεδομένου ότι, εν προκειμένω, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υπέβαλε το αίτημα εκ νέου αναλήψεως με βάση σύμπτωση που ελήφθη από έρευνα στο σύστημα Eurodac.

150. Ωστόσο, φρονώ ότι η προθεσμία αυτή δεν είναι κρίσιμη εν προκειμένω. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί διευκρινίσεις σχετικά με τις υποχρεώσεις που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος « αμέσως μετά την υποβολή του [...] αιτήματος εκ νέου αναλήψεως »⁴⁷. Εντούτοις, η προθεσμία του άρθρου 24, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο III είναι η απώτατη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να υποβληθεί το αίτημα αυτό.

151. Κατά την εξέταση του ερωτήματος αυτού ανακύπτει και μια δεύτερη δυσκολία. Ειδικότερα, οι υποχρεώσεις που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος όσον αφορά την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας για την οποία αυτό είναι υπεύθυνο δεν πρέπει να εξετάζονται υπό το πρίσμα των ειδικών διατάξεων του άρθρου 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III, αλλά υπό το πρίσμα των γενικών διατάξεων που θεσπίζονται στο πλαίσιο της οδηγίας 2013/32.

⁴⁵ Βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, σκέψη 50).

⁴⁶ Κατά τη διάταξη αυτή, το αίτημα εκ νέου αναλήψεως προσώπου το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού και του οποίου η αίτηση για διεθνή προστασία δεν έχει απορριφθεί με απόφαση περατώνουσα τη διαδικασία υποβάλλεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός δύο μηνών από την παραλαβή της σύμπτωσης Eurodac.

⁴⁷ Βλ. δεύτερο προδικαστικό ερώτημα (η υπογράμμιση δική μου).

152. Πράγματι, ο κανονισμός Δουβλίνο III δεν περιέχει ειδικές διατάξεις για την περίπτωση που το υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας κράτος μέλος υποβάλλει, ταυτόχρονα, αίτημα εκ νέου αναλήψεως του αιτούντος άσυλο βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 1.

153. Το δε άρθρο 18 του κανονισμού Δουβλίνο III δεν τυγχάνει εφαρμογής, λόγω του περιορισμένου πεδίου εφαρμογής του. Μολονότι η διάταξη αυτή έχει ως αντικείμενο, όπως συνάγεται από τον τίτλο της, να καθορίσει τις «[υ]ποχρεώσεις του υπεύθυνου κράτους μέλους», οι υποχρεώσεις τις οποίες καθιερώνει εντάσσονται στο ειδικό πλαίσιο της διαδικασίας αναδοχής και εκ νέου αναλήψεως, όπως προκύπτει ρητώς από το γράμμα της παραγράφου 1 της διατάξεως αυτής. Εν προκειμένω, οι υποχρεώσεις που υπέχουν οι ολλανδικές αρχές όσον αφορά την εξέταση της δεύτερης αιτήσεως δεν εντάσσονται στο πλαίσιο διαδικασίας αναδοχής ή εκ νέου αναλήψεως.

154. Συνεπώς, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, προτείνω στο Δικαστήριο να εξετάσει το υποβαλλόμενο ερώτημα υπό το πρίσμα των θεμελιωδών αρχών και εγγυήσεων που καθιερώνει η οδηγία 2013/32.

155. Οι υποχρεώσεις που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος όσον αφορά την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας για την οποία αυτό είναι υπεύθυνο είναι, κατά τη γνώμη μου, προφανείς⁴⁸.

156. Πρώτον, οφείλει να προβεί σε κατάλληλη και πλήρη εξέταση της αιτήσεως και να ολοκληρώσει την εξέταση αυτή το ταχύτερο δυνατόν, σύμφωνα με το δικαίωμα χρηστής διοικήσεως που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴⁹ και κατ' εφαρμογή του άρθρου 31 της οδηγίας 2013/32⁵⁰.

157. Δεύτερον, στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής, το αιτούν κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει τον σεβασμό του δικαιώματος σε πραγματική δικαστική προσφυγή, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη και κατ' εφαρμογή του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32, πράγμα που σημαίνει ότι το δικαστήριο, τουλάχιστον στο πλαίσιο των διαδικασιών προσφυγής ενώπιον πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, προβαίνει σε πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, και ιδίως, κατά περίπτωση, σε εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας⁵¹.

158. Επομένως, η διαδικασία εξετάσεως της αιτήσεως ασύλου πρέπει να ακολουθήσει τη δική της πορεία.

159. Η υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως δεν συγκαταλέγεται στους λόγους που μπορούν να δικαιολογήσουν αναστολή της διαδικασίας εξετάσεως⁵². Αυτό είναι κατανοητό, στο μέτρο που πρόκειται για δύο διακριτές διαδικασίες, εκ των οποίων η μία βασίζεται σε αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθείσα προγενεστέρως στο αιτούν κράτος μέλος, ενώ η άλλη σε αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθείσα μεταγενεστέρως ενώπιον των αρχών του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

48 Εν προκειμένω, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών είναι και θα παραμείνει, παρά την κινηθείσα διαδικασία εκ νέου αναλήψεως, το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της δεύτερης αιτήσεως, δηλαδή της αιτήσεως στο πλαίσιο της οποίας εκκρεμούσε ακόμη ένδικο μέσο ενώπιον του Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (τμήματος διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας) κατά τον χρόνο της υποβολής της τρίτης αιτήσεως στην Ιταλία.

49 Στο εξής: Χάρτης.

50 Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάζουν τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο διαδικασίας κατάλληλης και πλήρους εξετάσεως και να εξασφαλίζουν ότι η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν. Κατ' αρχήν, η προθεσμία ανέρχεται σε έξι μήνες από την κατάθεση της αιτήσεως. Όταν αίτηση υπόκειται στη διαδικασία που καθορίζεται στο πλαίσιο του κανονισμού Δουβλίνο III, η προθεσμία αυτή αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία ορίζεται ένα κράτος μέλος ως υπεύθυνο, ο αιτών βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού και τον έχει αναλάβει η αρμόδια αρχή. Εν πάση περιπτώσει, τα κράτη μέλη οφείλουν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία εξετάσεως το αργότερο εντός 21 μηνών από την κατάθεση της αιτήσεως.

51 Βλ. άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής.

52 Βλ., συναφώς, τις περιπτώσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 31 της εν λόγω οδηγίας.

160. Η υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως δεν αποτελεί ούτε λόγο δυνάμενο να δικαιολογήσει την τροποποίηση ή την ανάκληση της, ατομικού χαρακτήρα, αποφάσεως η οποία αποτελεί το αντικείμενο της επίμαχης διαδικασίας προσφυγής. Μολονότι αυτή η απόφαση περί απορρίψεως της αιτήσεως διεθνούς προστασίας δεν γεννά βεβαίως δικαιώματα για τον ενδιαφερόμενο, διότι πρόκειται για απόφαση απορριπτική της αιτήσεως ασύλου, εντούτοις παράγει αποτελέσματα –όπως αναγνώρισε το Δικαστήριο με την απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan⁵³– και μπορεί να ακυρωθεί ή να μεταρρυθμιστεί μόνον από το δικαστήριο, στο πλαίσιο της εξουσίας του και για λόγους που αφορούν την εσωτερική νομιμότητα της προσβαλλομένης πράξεως.

161. Η υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως ταυτόχρονα με διαδικασία προσφυγής που εκκρεμεί στο αιτούν κράτος μέλος δημιουργεί δυσκολίες, οι οποίες άλλωστε επισημάνθηκαν ήδη.

162. Ειδικότερα, η πορεία της διαδικασίας εκ νέου αναλήψεως δεν είναι ίδια με την πορεία της δικαστικής διαδικασίας. Ενώ η πρώτη υπόκειται σε αυστηρές και εξαιρετικά σύντομες προθεσμίες, η δεύτερη δεν υπόκειται σε άλλες προθεσμίες πλην αυτής του ευλόγου χρόνου.

163. Συνεπώς, η δικαστική διαδικασία ενδέχεται να διαρκέσει –όπως αποδεικνύουν και οι διαφορές ενώπιον του Δικαστηρίου– και να οδηγήσει, όταν ολοκληρωθεί, σε ακύρωση ή μεταρρύθμιση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

164. Αυτό εγκυμονεί τον κίνδυνο το δικαστήριο που επιλαμβάνεται πρώτο στο αιτούν κράτος μέλος να μεταρρυθμίσει την απόφαση με την οποία απορρίφθηκε αρχικά η αίτηση διεθνούς προστασίας, πράγμα που καθιστά άνευ νοήματος και άνευ αντικειμένου την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος άσυλο από άλλο κράτος μέλος.

165. Επίσης, ελλοχεύει ο κίνδυνος να δημιουργηθεί μια κατάσταση ευρωπαϊκής εκκρεμοδικίας αν οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβλήθηκαν στο αιτούν κράτος μέλος και στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα είναι πανομοιότυπες. Στην περίπτωση αυτή, φρονώ ότι δεν μπορεί να γίνει εγκύρως δεκτό ότι υφίσταται συντρέχουσα αρμοδιότητα δικαστηρίου του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται το αίτημα.

166. Ωστόσο, κανένα νομοθετικό κείμενο του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου δεν πραγματεύεται τα ανωτέρω προβλήματα. Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο του υποβληθέντος ερωτήματος καθώς και τους περιορισμούς τους οποίους επιβάλλει η τήρηση της αρχής της κατ' αντιμωλία συζητήσεως, δεν θα αναπτύξω εδώ τις πιθανές λύσεις.

167. Εντούτοις, διευκρινίζω ότι, στο μέτρο που η υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως δεν είναι δυνατόν να αναβληθεί από τη στιγμή που το αιτούν κράτος μέλος έμαθε ότι υπεύθυνο ενδέχεται να είναι άλλο κράτος μέλος –δεδομένου ότι οι προθεσμίες του άρθρου 24, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III είναι επιτακτικές–, απόκειται στο αιτούν κράτος μέλος να διασφαλίσει ότι το επιληφθέν δικαστήριο θα αποφανθεί το συντομότερο δυνατόν από την υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως του αιτούντος άσυλο, και τούτο κατ' εφαρμογή του άρθρου 46, παράγραφος 10, της οδηγίας 2013/32.

168. Όσον αφορά την επιβαλλόμενη στάση που πρέπει να τηρήσει το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, αυτό πρέπει κατ' αρχάς να έχει ενημερωθεί για την ύπαρξη εκκρεμούς διαδικασίας προσφυγής στο αιτούν κράτος μέλος. Ωστόσο, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω, το τελευταίο δεν υποχρεούται, βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 5, του κανονισμού Δουβλίνο III, να μνημονεύσει, στο πλαίσιο του αιτήματός του εκ νέου αναλήψεως, το στάδιο προόδου της διαδικασίας εξετάσεως αιτήσεως διεθνούς προστασίας.

⁵³ C-360/16, EU:C:2018:35 (σκέψη 50).

169. Συνεπώς, σε αυτό το σημείο της αναλύσεώς μου, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι τα άρθρα 31 και 46 της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με τα άρθρα 41 και 47 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι, μετά την υποβολή του αιτήματος εκ νέου αναλήψεως στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, το αιτούν κράτος μέλος υποχρεούται να ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατόν τη διαδικασία εξετάσεως αιτήσεως διεθνούς προστασίας για την οποία είναι υπεύθυνο.

Δ. Επί του περιεχομένου της υποχρέωσης ενημερώσεως που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος από το άρθρο 24, παράγραφος 5, του κανονισμού Δουβλίνο III (τέταρτο και πέμπτο προδικαστικό ερώτημα)

170. Με το τέταρτο και το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο της υποχρέωσης ενημερώσεως που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος όταν υποβάλλει αίτημα εκ νέου αναλήψεως βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού Δουβλίνο III.

171. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, κατά το άρθρο 24, παράγραφος 5, του κανονισμού αυτού, το αιτούν κράτος μέλος υποχρεούται να ενημερώσει το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα για την ύπαρξη εκκρεμούς διαδικασίας προσφυγής στο πλαίσιο της εξετάσεως αιτήσεως διεθνούς προστασίας για την οποία ήταν υπεύθυνο. Πιο συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν οι ολλανδικές αρχές παρέβησαν τις υποχρεώσεις τους καθόσον παρέλειψαν να ενημερώσουν τις ιταλικές αρχές ότι η απόφαση περί απορρίψεως της δεύτερης αιτήσεως εξακολουθούσε να αποτελεί αντικείμενο εκκρεμούς διαδικασίας ενδίκου μέσου ενώπιον του Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (τμήματος διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας).

172. Εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν η παράβαση αυτή μπορεί να αποκλείσει την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

173. Στον κανονισμό Δουβλίνο III εντοπίζονται δύο διατάξεις αφορώσες τις πληροφορίες τις οποίες πρέπει να ανταλλάσσουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο διαδικασίας αναδοχής ή εκ νέου αναλήψεως, ήτοι το άρθρο 24, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 34 του κανονισμού αυτού.

174. Πρέπει ευθύς εξαρχής να αποκλειστεί η εφαρμογή του άρθρου 34 του εν λόγω κανονισμού, καθώς η Ιταλική Δημοκρατία δεν υπέβαλε αίτημα παροχής πληροφοριών.

175. Το άρθρο αυτό, το οποίο ανήκει στο κεφάλαιο VII του κανονισμού Δουβλίνο III που αφορά τη «[δ]ιοικητική συνεργασία», τιτλοφορείται «Διαβίβαση πληροφοριών» και, όπως προκύπτει σαφώς από τις παραγράφους του 1 και 6, ενεργοποιείται μόνο κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους. Επομένως, μολονότι το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', του κανονισμού αυτού καλύπτει μια πληροφορία όπως η επίμαχη, η οποία αφορά την ύπαρξη εκκρεμούς διαδικασίας στο πλαίσιο της εξετάσεως προηγούμενης αιτήσεως διεθνούς προστασίας⁵⁴, εντούτοις, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η Ιταλική Δημοκρατία δεν ζήτησε τέτοια πληροφορία από τις ολλανδικές αρχές.

176. Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστούν οι υποχρεώσεις που υπέχει το αιτούν κράτος μέλος βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 5, του κανονισμού Δουβλίνο III, του οποίου τα μέτρα εφαρμογής προβλέπονται στο άρθρο 2 του εκτελεστικού κανονισμού.

⁵⁴ Κατά το άρθρο 34, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο ζ', του κανονισμού Δουβλίνο III, ένα κράτος μέλος υποχρεούται, ειδικότερα, να ανακοινώνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του αιτούντος καθώς και κάθε πληροφορία σχετικά με «την ημερομηνία κατάθεσης, ενδεχομένως, προηγούμενης αίτησης διεθνούς προστασίας, την ημερομηνία κατάθεσης της παρούσας αίτησης, το στάδιο της διαδικασίας και το περιεχόμενο της τυχόν ληφθείσας απόφασης», σε οποιοδήποτε κράτος μέλος «το ζητήσει». Επομένως, θα πρέπει να επιβεβαιωθεί ότι η αναφορά στο «στάδιο της διαδικασίας» αφορά την προηγούμενη αίτηση διεθνούς προστασίας.

177. Βάσει των διατάξεων αυτών, το αίτημα εκ νέου αναλήψεως προσώπου που αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', υποβάλλεται με το τυποποιημένο έντυπο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα III του εκτελεστικού κανονισμού. Το έντυπο αυτό πρέπει να εκθέτει τη φύση, τους λόγους καθώς και τη νομική βάση του αιτήματος.

178. Εξάλλου, το αίτημα πρέπει να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, αντίγραφο όλων των αποδεικτικών στοιχείων και έμμεσων αποδείξεων από τα οποία μπορεί να συναχθεί η ευθύνη του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, στα οποία μπορούν να προσαρτώνται οι δηλώσεις του ενδιαφερομένου και/ή το θετικό αποτέλεσμα Eurodac. Τα αποδεικτικά στοιχεία και οι έμμεσες αποδείξεις περιγράφονται στο άρθρο 22, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III, ενώ σχετικός κατάλογος περιλαμβάνεται στο παράρτημα II του εκτελεστικού κανονισμού.

179. Κατά το γράμμα του άρθρου 24, παράγραφος 5, του κανονισμού Δουβλίνο III, όλα τα ανωτέρω δεδομένα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα «στις αρχές του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα να επαληθεύ[ουν] κατά πόσον είναι υπεύθυνο το κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων που θεσπίζονται με τον [κανονισμό αυτό]».

180. Ωστόσο, η ύπαρξη, στο αιτούν κράτος μέλος, εκκρεμούς διαδικασίας προσφυγής κατά αποφάσεως με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας δεν συγκαταλέγεται, καθεαυτή, στα κριτήρια με βάση τα οποία το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα δύναται να εκτιμήσει αν είναι υπεύθυνο. Πράγματι, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, η περίπτωση αυτή δεν αποκλείει τη διαδικασία εκ νέου αναλήψεως⁵⁵.

181. Θα εξετάσω τώρα το περιεχόμενο του τυποποιημένου εντύπου με βάση το οποίο το αιτούν κράτος υποβάλλει το αίτημα εκ νέου αναλήψεως και το οποίο περιλαμβάνεται στο παράρτημα III του εκτελεστικού κανονισμού.

182. Διαπιστώνεται ότι, πέρα από τις πληροφορίες σχετικά με τη νομική βάση του αιτήματος και την ταυτότητα του αιτούντος άσυλο, το αιτούν κράτος μέλος υποχρεούται, κατά το σημείο 12 του εντύπου αυτού, να ενημερώσει το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα σχετικά με τις «[π]ροηγούμενες διαδικασίες». Το εν λόγω σημείο 12 έχει ως εξής:

«Ο αιτών έχει ήδη καταθέσει στο κράτος διαμονής ή σε άλλο κράτος αίτηση διεθνούς προστασίας [...];

– ναι/όχι

Πότε και πού;

Έχει ληφθεί απόφαση για την αίτηση;

– όχι/δεν γνωρίζω/ναι, απερρίφθη

Ημερομηνία απόφασης»

⁵⁵ Βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, σκέψη 50).

183. Αν το σημείο 12 του εν λόγω εντύπου ερμηνευθεί αυστηρά, το αιτούν κράτος μέλος οφείλει απλώς και μόνο να διευκρινίσει αν ο αιτών έχει ήδη υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενώπιον των αρχών του ή των αρχών άλλου κράτους μέλους και αν έχει εκδοθεί απόφαση για την αίτηση αυτή, επιλέγοντας την ένδειξη «όχι», την ένδειξη «δεν γνωρίζω»⁵⁶ ή ακόμη την ένδειξη «ναι, απερρίφθη» και σημειώνοντας, κατά περίπτωση, την ημερομηνία της αποφάσεως.

184. Επομένως, το αιτούν κράτος μέλος δεν υπέχει, *per se*, την υποχρέωση να παράσχει λεπτομέρειες για την πρόοδο της διαδικασίας και, ειδικότερα, για τα ένδικα στάδια της διαδικασίας αυτής. Συνεπώς, προκύπτει ότι οι ολλανδικές αρχές δεν ήταν υποχρεωμένες να επισημάνουν την ύπαρξη εκκρεμούς διαδικασίας ενδίκου μέσου σχετικά με την απορριπτική απόφαση της 11ης Ιουνίου 2014.

185. Εξάλλου, η εν λόγω ένδειξη δεν συγκαταλέγεται στα αποδεικτικά στοιχεία και τις λοιπές έμμεσες αποδείξεις που υποχρεούται να παράσχει το αιτούν κράτος μέλος. Ειδικότερα, αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία και οι έμμεσες αποδείξεις πρέπει, και εν προκειμένω, να μπορούν να τεκμηριώσουν ότι το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα είναι πράγματι υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στον κανονισμό Δουβλίνο III. Ωστόσο, όπως εκτέθηκε νωρίτερα, περίπτωση όπως η επίμαχη δεν συγκαταλέγεται στα εν λόγω κριτήρια.

186. Χάριν πληρότητας, διευκρινίζω ότι τα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία απαριθμούνται εξαντλητικώς⁵⁷ στον κατάλογο Α του παραρτήματος II του εκτελεστικού κανονισμού, συνιστούν τυπικές αποδείξεις με βάση τις οποίες μπορεί να τεκμηριωθεί, για παράδειγμα, ότι ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος, μη συνοδευόμενου ανηλίκου, διαμένει νόμιμα στο έδαφος του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα (αντίγραφο του τίτλου διαμονής στο πλαίσιο του άρθρου 8 του κανονισμού Δουβλίνο III) ή ακόμη ότι ο αιτών εισήλθε πράγματι παράνομα από εξωτερικό σύνορο στο έδαφος του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα (αντίγραφο της σφραγίδας εισόδου επί πλαστού διαβατηρίου στο πλαίσιο του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού).

187. Όσον αφορά τις έμμεσες αποδείξεις, οι οποίες απαριθμούνται κατά τρόπο μη εξαντλητικό στον κατάλογο Β του παραρτήματος II του εκτελεστικού κανονισμού, αυτές πρέπει να συνίστανται σε ενδεικτικά στοιχεία με βάση τα οποία μπορεί να εκτιμηθεί η ευθύνη κράτους μέλους υπό το πρίσμα των κριτηρίων που καθορίζονται στον κανονισμό Δουβλίνο III, όπως εμπεριστατωμένες δηλώσεις του αιτούντος, εκθέσεις που έχουν συνταχθεί από διεθνή οργανισμό ή ακόμη και εισιτήρια ταξιδιού ή αποδείξεις ξενοδοχείων.

188. Κατά συνέπεια, έχω τη γνώμη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 5, του κανονισμού Δουβλίνο III, οι ολλανδικές αρχές δεν παρέβησαν τις υποχρεώσεις τους καθόσον παρέλειψαν, στο πλαίσιο του αιτήματός τους, να επισημάνουν ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 2014, με την οποία είχε απορριφθεί η δεύτερη αίτηση, αποτελούσε το αντικείμενο διαδικασίας ενδίκου μέσου που εκκρεμούσε ακόμη ενώπιον του *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (τμήματος διοικητικών διαφορών του Συμβουλίου της Επικρατείας).

189. Αντίθετα, φρονώ ότι η παράλειψη αυτή είναι περισσότερο αποδοκιμαστέα υπό το πρίσμα της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία διαπνέει τον κανονισμό Δουβλίνο III, καθώς τίποτα δεν εμπόδιζε τις ολλανδικές αρχές να διευκρινίσουν το εν λόγω σημείο στο πλαίσιο των «[λ]οιπ[ών] χρησιμ[ών] πληροφορι[ών]», οι οποίες μνημονεύονται στο τέλος του τυποποιημένου εντύπου που περιλαμβάνεται στο παράρτημα III του εκτελεστικού κανονισμού.

⁵⁶ Υποθέτω ότι η ένδειξη αυτή αφορά την περίπτωση στην οποία η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβλήθηκε σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος το οποίο ζητεί την εκ νέου ανάληψη και το οποίο δεν έχει κατ' ανάγκην στη διάθεσή του στοιχεία σχετικά με την πρόοδο της διαδικασίας στο πρώτο κράτος μέλος.

⁵⁷ Κατά το άρθρο 22, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο ii, του κανονισμού Δουβλίνο III, τα κράτη μέλη οφείλουν να διαβιβάζουν στην επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 44 του κανονισμού αυτού υποδείγματα των διαφόρων τύπων διοικητικών εγγράφων, σύμφωνα με την τυπολογία που καθιερώνεται στον κατάλογο τυπικών αποδείξεων.

190. Συνεπώς, βάσει των ανωτέρω, το άρθρο 24, παράγραφος 5, του κανονισμού Δουβλίνο III πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το κράτος μέλος που ζητεί την εκ νέου ανάληψη αιτούντος διεθνή προστασία δεν παραβαίνει τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει όταν παραλείπει να επισημάνει στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα ότι η απόφαση με την οποία απέρριψε την αίτηση που είχε υποβάλει ο ενδιαφερόμενος στη διάρκεια μιας πρώτης διαμονής στο έδαφός του αποτελεί το αντικείμενο διαδικασίας προσφυγής η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων του.

Ε. Επί του περιεχομένου της ρήτρας διακριτικής ευχέρειας που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III (έκτο προδικαστικό ερώτημα)

191. Με το έκτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι επιβάλλει σε κράτος μέλος που δεν προσδιορίζεται ως υπεύθυνο με βάση τα κριτήρια του κεφαλαίου III του κανονισμού αυτού να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας όταν ο αιτών παραδόθηκε στο κράτος αυτό σε εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

192. Με άλλα λόγια, σε περίπτωση που η Ιταλική Δημοκρατία έχει καταστεί το υπεύθυνο κράτος μέλος, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν οι ολλανδικές αρχές υποχρεούνται να εξετάσουν οι ίδιες την επίμαχη αίτηση διεθνούς προστασίας κάνοντας χρήση της εν λόγω ρήτρας διακριτικής ευχέρειας, στο μέτρο που ο X είχε παραδοθεί από τις ιταλικές στις ολλανδικές αρχές σε εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που οι τελευταίες εξέδωσαν σε βάρος του.

193. Όλοι οι μετέχοντες στη διαδικασία που κατέθεσαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου υποστηρίζουν την άποψη ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι αποκλείει την υποχρέωση αυτή.

194. Συμμερίζομαι την ως άνω άποψη, λόγω του πεδίου εφαρμογής και του απολύτως σαφούς γράμματος της διατάξεως αυτής.

195. Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, η αίτηση ασύλου εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο III του εν λόγω κανονισμού.

196. Ωστόσο, το κεφάλαιο IV του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως ασύλου κατά παρέκκλιση από τα ανωτέρω κριτήρια. Ειδικότερα, το άρθρο 17 του κανονισμού αυτού, το οποίο τιτλοφορείται «Ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, ορίζει ότι «κάθε κράτος μέλος δύναται να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει κατατεθεί από υπήκοο τρίτης χώρας [...], ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο για την εξέταση δυνάμει των κριτηρίων που ορίζονται στον [κανονισμό αυτό]⁵⁸ ».

197. Επιβάλλεται ευθύς εξαρχής η επισήμανση ότι η ρήτρα που περιέχεται στη διάταξη αυτή έχει ως αποδέκτες τα κράτη μέλη ενώπιον των οποίων «έχει κατατεθεί [αίτηση διεθνούς προστασίας] από υπήκοο τρίτης χώρας».

198. Συνεπώς, μια περίπτωση όπως η επίμαχη, στην οποία η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβλήθηκε σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος που είναι αποδέκτης της διατάξεως αυτής, εν προκειμένω την Ιταλική Δημοκρατία, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως.

⁵⁸ Η υπογράμμιση δική μου.

199. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν η επίμαχη περίπτωση ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο III, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η ρήτρα που περιέχεται στη διάταξη αυτή είναι, όπως προκύπτει χωρίς αμφισημία από τον τίτλο της εν λόγω διατάξεως, ρήτρα διακριτικής ευχέρειας.

200. Η διάταξη αυτή, καθόσον ορίζει ότι «κάθε κράτος μέλος *δύναται* να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας»⁵⁹, εκφράζει χωρίς αμφισημία την πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης να καταλείψει στη διακριτική ευχέρεια του κράτους μέλους τη δυνατότητα να προβεί στην εξέταση αιτήσεως για την οποία δεν είναι υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων προσδιορισμού που καθορίζονται στο πλαίσιο του κανονισμού Δουβλίνο III, και όχι να θεσπίσει υποχρέωση. Εξάλλου, από το ίδιο το γράμμα της εν λόγω διατάξεως προκύπτει σαφώς ότι η άσκηση της ευχέρειας αυτής δεν υπόκειται σε καμία ειδική προϋπόθεση⁶⁰.

201. Συνακόλουθα το Δικαστήριο, βασιζόμενο στις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού Δουβλίνο III, επισήμανε ότι ο κανόνας αυτός εισήχθη προκειμένου να παρασχεθεί σε κάθε κράτος μέλος η δυνατότητα, ασκώντας τα κυριαρχικά του δικαιώματα, να αποφασίσει, σε συνάρτηση με πολιτικά, ανθρωπιστικά ή πρακτικά κριτήρια, να δεχτεί να εξετάσει αίτηση ασύλου ακόμη κι αν δεν είναι υπεύθυνο για αυτή κατ' εφαρμογή των κριτηρίων που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός⁶¹.

202. Ειδικότερα, με την απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, C. Κ. κ.λπ.⁶², σχετικά με τη μεταφορά σοβαρά άρρωστου αιτούντος άσυλο στο κράτος μέλος που ήταν υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεώς του, το Δικαστήριο έκρινε ότι το αιτούν κράτος μέλος, σε περίπτωση που τυχόν διαπιστώσει ότι η κατάσταση της υγείας του αιτούντος δεν αναμένεται να βελτιωθεί στο εγγύς μέλλον ή ότι υπάρχει κίνδυνος η μακροχρόνια αναβολή της διαδικασίας να επιβαρύνει την κατάστασή του, «έχει τη δυνατότητα να επιλέξει να εξετάσει το ίδιο την αίτηση του προσώπου αυτού κάνοντας χρήση της “ρήτρας διακριτικής ευχέρειας” του άρθρου 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III», αλλά ότι η διάταξη αυτή ουδόλως συνεπάγεται υποχρέωση του εν λόγω κράτους μέλους να κάνει χρήση της ως άνω ρήτρας⁶³.

203. Η ερμηνεία αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση της ίδιας της λειτουργίας της εν λόγω ρήτρας διακριτικής ευχέρειας και στη διασφάλιση του συνακόλουθου περιθωρίου εκτιμήσεως που καταλείπεται στο αιτούν κράτος μέλος. Επομένως, πρέπει να ισχύσει και για την περίπτωση στην οποία το κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται αίτηση διεθνούς προστασίας εκδίδει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σε βάρος του αιτούντος⁶⁴.

204. Βάσει των ανωτέρω, συνάγεται το συμπέρασμα ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο III δεν έχει εφαρμογή σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, στην οποία η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβλήθηκε σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος που είναι αποδέκτης της διατάξεως αυτής.

59 Η υπογράμμιση δική μου.

60 Το γράμμα της διατάξεως συμπίπτει κατ' ουσίαν με τη ρήτρα κυριαρχίας που περιλαμβάνονταν στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ 2003, L 50, σ. 1).

61 Βλ. απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, C. Κ. κ.λπ. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, σκέψη 53), καθώς και πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας [COM(2001) 447 τελικό].

62 C-578/16 PPU, EU:C:2017:127.

63 Απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, C. Κ. κ.λπ. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, σκέψη 88, η υπογράμμιση δική μου).

64 Επομένως, σε περίπτωση που το αιτούν κράτος μέλος εκδώσει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σε βάρος του αιτούντος, ζητώντας από το κράτος μέλος το οποίο προσδιορίζεται ως υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων του κεφαλαίου III του κανονισμού Δουβλίνο III και στο έδαφος του οποίου ευρίσκεται ο αιτών, την παράδοση του τελευταίου στο πλαίσιο της ασκήσεως ποινικών διώξεων, το αιτούν κράτος μέλος μπορεί να επιλέξει να εξετάσει το ίδιο την αίτηση διεθνούς προστασίας, κάνοντας χρήση της ρήτρας διακριτικής ευχέρειας του άρθρου 17 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού. Κατ' αυτόν τον τρόπο καθίσταται δυνατή, μεταξύ άλλων, η συγκέντρωση όλων των διαδικασιών, ποινικών και διοικητικών, σε έναν μόνο τόπο καθώς και η αποφυγή νέας, και μάλιστα καθυστερημένης, μεταφοράς του ενδιαφερομένου. Ωστόσο, ανεξάρτητα από τα βέβαια πλεονεκτήματα της συγκεντρώσεως αυτής, το αιτούν κράτος μέλος δεν υποχρεούται να κάνει χρήση της εν λόγω ρήτρας διακριτικής ευχέρειας.

VII. Πρόταση

205. Με βάση τα προεκτεθέντα, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam* (πρωτοδικείο Χάγης, τόπος συνεδριάσεως το Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), ως εξής:

- 1) Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης, η εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, και η συνακόλουθη μεταβίβαση της ευθύνης όσον αφορά την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος στην Ιταλία πρέπει να αποκλεισθούν, στο μέτρο που στερούν από τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους τον ορθολογικό, αντικειμενικό και δίκαιο χαρακτήρα καθώς και την ταχύτητα που επιδιώκονται στο πλαίσιο του κανονισμού 604/2013 και δεν συνάδουν με τις αρχές της καλόπιστης συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες βασίζεται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου.
- 2) Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης, η υποβολή αιτήματος εκ νέου αναλήψεως βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 1, του κανονισμού 604/2013 στερεί από τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους τον ορθολογικό, αντικειμενικό και δίκαιο χαρακτήρα καθώς και την ταχύτητα που επιδιώκονται στο πλαίσιο του κανονισμού 604/2013 και δεν συνάδει με τις αρχές της καλόπιστης συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες στηρίζεται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, όταν, πρώτον, οι αρμόδιες αρχές του αιτούντος κράτους μέλους ήταν υπεύθυνες για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει ο αιτών στη διάρκεια μιας πρώτης διαμονής στο έδαφος του κράτους αυτού, δεύτερον, εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιόν τους διαδικασία προσφυγής σχετικά με την απόφαση με την οποία απορρίφθηκε κάποια από τις εν λόγω αιτήσεις και, τρίτον, έχουν εκδώσει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σε βάρος του αιτούντος, ζητώντας την παράδοσή του από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα εκ νέου αναλήψεως και στο έδαφος του οποίου αυτός ευρίσκεται.
- 3) Τα άρθρα 31 και 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 41 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν την έννοια ότι, μετά την υποβολή του αιτήματος εκ νέου αναλήψεως στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού 604/2013, το αιτούν κράτος μέλος υποχρεούται να ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατόν τη διαδικασία εξετάσεως αιτήσεως διεθνούς προστασίας για την οποία είναι υπεύθυνο.
- 4) Το άρθρο 24, παράγραφος 5, του κανονισμού 604/2013 έχει την έννοια ότι το κράτος μέλος που ζητεί την εκ νέου ανάληψη αιτούντος διεθνή προστασία δεν παραβαίνει τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει όταν παραλείπει να επισημάνει στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα ότι η απόφαση με την οποία απέρριψε την αίτηση που είχε υποβάλει ο ενδιαφερόμενος στη διάρκεια μιας πρώτης διαμονής στο έδαφός του αποτελεί το αντικείμενο διαδικασίας προσφυγής η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων του.
- 5) Το άρθρο 17, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 604/2013 δεν έχει εφαρμογή σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, στην οποία η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβλήθηκε σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος που είναι αποδέκτης της διατάξεως αυτής.

VIII. Παράρτημα

